

ผลของการจัดกิจกรรมบริการในโรงเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณัฐกานต์ ร้อยกรอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย

ธันวาคม 2558

ผลของการจัดกิจกรรมบริการในโรงเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณัฐกานต์ ร้อยกรอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย

ธันวาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการจัดกิจกรรมบริการในโรงเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
ณัฐกานต์ ร้อยกรอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย

ธันวาคม 2558

ณัฐกานต์ ร้อยกรอง.(2558).ผลของการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ
ของเด็กปฐมวัย.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญ
อนันตพงษ์,รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของ
เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2557 โรงเรียนอิสลามสันติชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
จำนวน 15 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในชั้นเรียนเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน
วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดกิจกรรมการ
บริการในห้องเรียนและแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.64 การวิจัยครั้งนี้ใช้การทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Designสถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Dependent Sample และขนาดส่งผลของโคเฮน (Cohen's d)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยรายด้านทุกด้านและ
โดยรวมก่อนได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนอยู่ในระดับไม่แสดงพฤติกรรม หรือปฏิเสธ
($\bar{x} = 0.54$) หลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง
($\bar{x} = 1.95$) และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยทุกด้านและโดยรวมมีการ
เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม
($t=20.15^{**}$; $d=5.20$) ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($t=16.14^{**}$; $d=4.17$) และด้าน การเคารพสิทธิ
ในการใช้ของใช้ส่วนรวม ($t=23.13^{**}$; $d=5.97$) และโดยรวมทั้งหมด($t=36.47^{**}$; $d=9.42$) แสดงว่า
การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้านทุก
ด้านและโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างชัดเจนและขนาดส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของ
เด็กปฐมวัยทุกด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก

THE EFFECTS OF SERVICES IN CLASSROOM ACTIVITY ON THE PUBLIC MIND OF
PRESCHOOL CHILDREN

AN ABSTRACT
BY
NATTAKAN ROIKRONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

December 2015

Nattakan Rolkong. (2015). *The Effects of Services in Classroom Activity on the Public Mind of Preschool Children*. Master thesis, M.Ed. (Science and Education Teaching and Learning Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Advisor Committee : Assoc.Prof.Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc.Prof.Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to study and compare the levels of public mind of preschool children before and after the use of services in classroom activity. The sample used in the study was 15 preschool boys and girls, with 5-6 years of age, who were studying in third year kindergarten in second semester of 2014 academic year at Santichon Islamic School under the Office of the Private Education Commission. The 24 experiments through the use of services in classroom activity were carried out within the period of 8 weeks, 3 days a week, and 30 minutes for each day. The research instruments were plans for services in classroom activity and an evaluation form for public mind of preschool children with the index of congruence (IOC) between behaviors and objectives between 0.67-1.00 and the reliability of .64. The research followed the one-group pretest-posttest design and the data were statistically analyzed by using dependent sample t-test and Cohen's d effect size.

The results of research revealed that, both in general and in all individual areas, the public mind behaviors of preschool children before the use of services in classroom activity were at the level of Not express behavior or deny ($\bar{X} = 0.54$) while the public mind behaviors after the use of services in classroom activity were at the level of Express behavior by themselves ($\bar{X} = 1.95$). Regarding the comparison of public mind behaviors of preschool children, both in general and in all individual areas, their behaviors were increasingly changed with statistical significance at the level .01 in the areas of Looking after the classroom things ($t=20.15^{**}$; $d=5.20$), Being responsible for the classroom ($t=16.14^{**}$; $d=4.17$), and Respecting rights when using the classroom things ($t=23.13^{**}$; $d=5.97$), and the total ($t=36.47^{**}$; $d=9.42$). These results indicated that the services in classroom activity could obviously make the scores of public mind behaviors of preschool children higher, both in general and in all individual areas, and the effect sizes on the public mind behaviors, both in general and in all individual areas, were at the high level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ของ

ณัฐกานต์ ร้อยกรอง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นักเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ สัมพันธวี)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประพิมพ์พงษ์ วัฒนรัตย์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ประธานการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำปริญญานิพนธ์ทุกขั้นตอน รวมทั้งให้ข้อคิดและเป็นกำลังใจเป็นอย่างดีมาตลอด ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ สันตหะวีและ อาจารย์ ดร.ประพิมพ์พงศ์ วัฒนะวัฒน์ กรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำวิจัย รู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศศิธร รัตนบุตร อาจารย์ธิดารัตน์ จันทะนิน และ อาจารย์เสกสรรค์ มาตวังแสง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน และขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.นพดล กองศิลป์ อาจารย์สืบศักดิ์ น้อยดัด และอาจารย์ญานิสรา บุญพิมพ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ในการรวบรวมข้อมูลได้รับความกรุณาจากคณะผู้บริหารโรงเรียน คณะครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอิสลามสันติชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณพี่ น้อง เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัยและทุกท่านที่มีสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจผลักดันให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อทรงชัย คุณแม่บังอร ร้อยกรอง ที่สนับสนุนทุนการศึกษาและให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด รวมถึงขอขอบพระคุณผู้ที่มีพระคุณอีกหลายท่านที่ได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งผู้วิจัยระลึกถึงเสมอ

ณัฐกานต์ ร้อยกรอง

สารบัญ

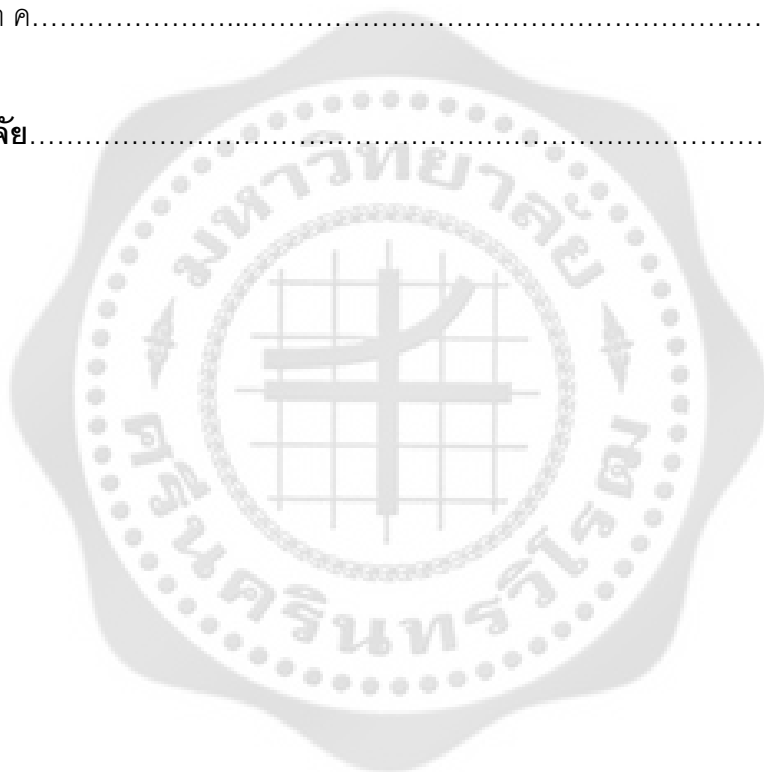
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	8
ความหมายของจิตสาธารณะ.....	8
ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ.....	9
การส่งเสริมจิตสาธารณะ.....	10
องค์ประกอบของจิตสาธารณะ.....	12
ลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ.....	14
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์.....	18
ความหมายของการจัดประสบการณ์.....	18
หลักการจัดประสบการณ์.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการ.....	23
ความหมายของการบริการ.....	23
ความสำคัญของการบริการ.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
หลักการบริการ.....	25
คุณลักษณะของผู้บริการ.....	28
การบริการในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการในห้องเรียน.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	56
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะทั่วไป..	59
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก	67
ภาคผนวก ข.....	74
ภาคผนวก ค.....	77
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	79

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	42
2 ตัวอย่างกำหนดการทดลอง.....	43
3 ตัวอย่างขั้นตอนการจัดกิจกรรมบริการในชั้นเรียน.....	45
4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน.....	50
5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม ทั้งหมด.....	53

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยรายชื่อก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน.....	52
3 แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยรายด้าน และโดยรวมก่อนและหลังการจ้ดกิจกรรมบริการในห้องเรียน.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม เกิดปัญหาเกี่ยวกับความ เป็นอยู่ในสังคมมนุษย์ในสังคมเกิดการแบ่งชนชั้นมากขึ้น เกิดการเอาเปรียบกันและการเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้น และเห็นความสำคัญของวัตถุมากกว่าความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างจิตใจและวัตถุ เมื่อมนุษย์ในสังคมหลงใหลในวัตถุมากกว่าเห็นคุณค่าในคุณค่า คุณธรรมจริยธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆขึ้นมากมาย ปัญหาในส่วนมากล้วนเกิดจากการขาดจิตสำนึกของบุคคล เช่น กรณีที่มีคนไม่ถอดนอตเสาไฟฟ้าซึ่งเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมากของรัฐและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้านทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากการไม่มีไฟฟ้าใช้ การกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการขาดความรับผิดชอบต่อสังคมหรือจิตสำนึก เป็นการละเลยหน้าที่ที่ของบุคคลในสังคมที่พึงกระทำต่อสิ่งของที่เป็นของสาธารณะ ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามในภายหลังความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุในปัจจุบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมโดยมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญ ในการแสวงหาเงินทอง แสวงหาอำนาจ บารมี มากกว่าที่จะให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ สังคมในปัจจุบันจึงกลับเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ปัญหาต่าง ๆ ที่มีมากมาย การปลูกฝังความสำนึก ให้กับบุคคล เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม จึงควรบังเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบัน จึงมีการกล่าวถึงคำว่า จิตสำนึกมากขึ้น เพื่อให้ผู้คนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ มากกว่าตนเอง นั้นหมายถึงว่า ทุกคนต้อง มีการ ให้ มากกว่า การรับ เพราะสิ่งเหล่านี้ ถ้าสามารถปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนัก สังคมย่อมได้รับแต่ความสุขอย่างแน่นอน (สมโชติ เจริญการ.2553: ออนไลน์) สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2558: 77) กล่าวว่า การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้ทางวิชาการ สติปัญญา และทางอารมณ์ที่เข้มแข็ง สามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถจัดการ ควบคุม ดูแลอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

คำว่า จิตสำนึก จึงมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยส่วนรวมจิตสำนึกดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่เป็ณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สังคมไทยต้องมีการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับจิตสำนึกโดยการให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด “จิตสำนึก” ไว้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพราะ

เป็นการช่วยผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมากขึ้น ซึ่งจิตสาธารณะนี้จะเขาไปจนเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมและร่วมสร้างสังคมอย่างมีความสุข สิริมา ภิญญอนันตพงศ์.(2550 : 1-2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญมากเพราะเด็กในระดับปฐมวัยเป็นวัยที่มีความเฉพาะและเป็นวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเอาใจใส่ ควรได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็กในวัยนี้ โดยเฉพาะพฤติกรรมทางสังคม ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตให้เจริญเติบโตเป็นประชากรที่คุณภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ใหญ่นำประเทศชาติพัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อไป (รติชน พียรยสภ. 2543: 33) จิตสาธารณะจึงถือได้ว่าเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต้องปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนไทยที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538: 77)กล่าวว่า เด็กช่วงวัยที่ควรปลูกฝังจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมคุณภาพให้เด็กเป็นคนดีและคนเก่งเมื่อโตขึ้นคือ ในช่วงอายุ 3-8 ขวบ และจิตลักษณะที่ควรปลูกฝังในช่วงอายุนี้นี้ คือ ทศนคติต่อคุณธรรมและค่านิยม จะเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้มากในการพัฒนาจิตสาธารณะในเด็กปฐมวัยนั้น เด็กจำเป็นต้องได้รับการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ทางสังคมส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่จากความรู้เดิมและความเข้าใจที่มีอยู่ในขณะนั้นและการจัดสิ่งแวดล้อมในบริบทที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ให้เด็กได้สร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเองตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรุปลักษณะสร้างความรู้ด้วยตนเอง (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2550: 210-211; ทิศนา แคมมณี. 2547: 90-96) ดังนั้นการจัดประสบการณ์จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มีจิตสาธารณะ รู้จักดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ เคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมเพื่อพัฒนาเด็กให้ก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมในกิจวัตรประจำวันในชั้นเรียนด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน และการช่วยแจกขนม เพื่อให้เด็กรู้จักดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ เคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมการจัดกิจกรรมบริการเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น และเป็นการกระทำกิจกรรมใดๆด้วยร่างกายเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกความสะดวกความสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการได้ด้วยการแสดงออกด้วยการแต่งกาย ปฏิบัติการกิริยาท่าทางและวิธีการพูดจา สามารถนำมาใช้กับเด็กปฐมวัยโดยการจัดเป็นกิจกรรมการ

บริการในชั้นเรียนเพื่อที่จะฝึกให้เด็กได้รู้จักการ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ สามารถอาสาทำงานบางอย่างเพื่อส่วนรวมได้ด้วยตนเอง (มหาวิทยาลัยมหิดล.2555: 4-5). สิริมา ภิญโญนันตพงศ์. (2558: 1-2) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย ในช่วง 4-6 ปี เริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเริ่มช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบทำงานที่ได้รับมอบหมาย เริ่มรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม ทั้งขณะให้ถูกที่ รู้จักรักษาของใช้ร่วมกัน การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวันตามตารางกิจกรรมประจำวัน ในด้านการเล่น การดูแลส่วนตัว การรับประทานอาหาร รวมถึงการรักษาความสะอาด ในการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น ครูไม่ควรละเลยที่จะสร้างวินัยในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างเช่น การตรงต่อเวลา เก็บของใช้ของเล่นเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกับเพื่อนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในการตัดสินใจของตนเองและเพื่อน ยอมรับในการตัดสินใจของตนเองและเพื่อน ยอมรับในผลงานที่ตนเองและเพื่อนสร้างขึ้น อีกทั้งอดทนรอคอยและมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และการเสริมแรงกระตุ้นให้เด็กสนใจช่วยเหลือตนเอง มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตามความสามารถ ด้วยการทำกิจกรรมง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เข้าแถวเพื่อรอทำกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติพร้อมกัน เก็บของเล่นเข้าที่ดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ของตนเอง ยอมรับข้อตกลงและทำตามข้อตกลง การมอบหมายงานหรือกิจกรรมในห้องเรียนเล็ก ๆ น้อย ๆ จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเอง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง มีระเบียบวินัยนำไปสู่การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งการแสดงออกที่เหมาะสมในสังคม(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537: 57-58)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะวิจัย โดยการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน เพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ในด้านการไม่ทำให้ของใช้ส่วนรวมเกิดความชำรุดเสียหาย การรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัยโดยได้รับการช่วยเหลือชี้แนะและสนับสนุนจากครูผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยรวมที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จะทำให้ทราบผลของการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนต่อการเปลี่ยนแปลงจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะทำให้มีการประยุกต์นวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านต่างๆออกไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 35 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากเด็กปฐมวัยกลุ่มประชากร 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง

ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้จะกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้ง ในกิจกรรมศิลปะ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมบริการในห้องเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย - หญิง อายุ 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. **กิจกรรมบริการในห้องเรียน** หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมในกิจวัตรประจำวันในชั้นเรียนด้านจิตอาสาใน 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน และการช่วยแจกขนม โดยมีขั้นตอนการทำงานกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำบอกความสำคัญของการช่วยเหลือดูแลห้องเรียน และอำนวยความสะดวกในห้องเรียน โดย ใช้การท่องคำคล้องจอง การสร้างสถานการณ์ ขำสาร์ และนิทาน

2. ขั้นดำเนินการ เด็กเรียนรู้วิธีการทำเพื่อส่วนรวม โดยให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการทำ กิจวัตรประจำวันในชั้นเรียน โดยการทดลองลงมือปฏิบัติจริง โดยการช่วยกันคิดวิธีการ ทดลองปฏิบัติกิจกรรม 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน การช่วยแจกขนม

3. ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปผลการบริการในห้องเรียน รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการทำงาน

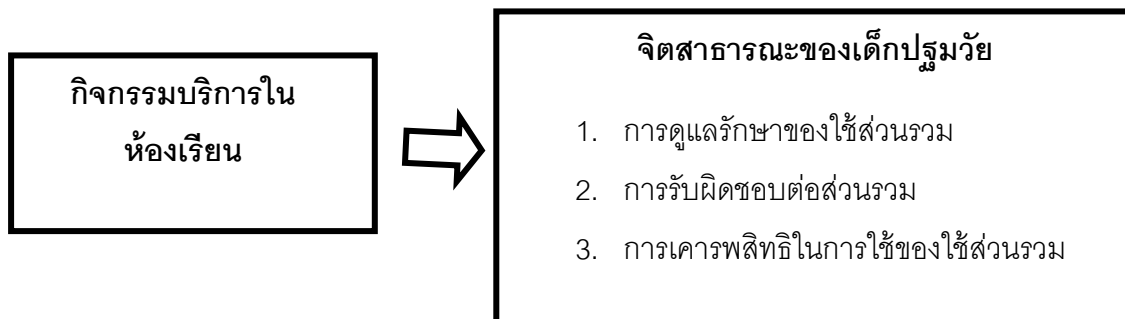
3. **จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย** หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของเด็กด้วยการกระทำด้วยความห่วงใย เอื้ออาทรต่อกลุ่มเพื่อน มีคุณธรรมและไม่ทำสิ่งที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม มีจิตที่มุ่งทำสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คือ ด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม

3.1 การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม หมายถึง การใช้สิ่งของร่วมกันอย่างระมัดระวังโดยไม่ให้เกิดความเสียหาย ขำรูด สกปรก การใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่โดยนำของใช้ที่ใช้ร่วมกันในห้องเรียนเก็บเข้าที่เมื่อใช้เสร็จและ การใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดโดยนักเรียนใช้บริโภคสิ่งต่างๆ อย่างรู้คุณค่า มีความพอดี โดยไม่เหลือใช้

3.2 การรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง นักเรียนทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จโดยครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายโดยตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองว่าสามารถทำได้สำเร็จหรือไม่ ไม่สำเร็จ เพราะอะไร และ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อเกิดปัญหาในหน้าที่ของตนเองได้ อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม โดยที่นักเรียนเสนอตัวเองเพื่อทำบางอย่างให้ส่วนรวม

3.3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมหมายถึงนักเรียนไม่ยึดครองเอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง โดยการไม่นำของผู้อื่นไปโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต แบ่งปันสิ่งของส่วนรวมให้ผู้อื่น โดยการที่นักเรียนมีความเอื้ออาทรกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ของใช้ในห้องเรียน หรืออาหาร โดยการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกันมีส่วนรวมในการแบ่งปันสิ่งของ หรือ อาหาร ให้แก่ส่วนรวมร่วมกันใช้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนหลังการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงจิตสาธารณะสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
 - 1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 1.2 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
 - 1.3 การส่งเสริมจิตสาธารณะ
 - 1.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ
 - 1.6 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์
 - 2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์
 - 2.2 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.1 ความหมายของการบริการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริการ
 - 3.3 หลักการบริการ
 - 3.4 คุณลักษณะของผู้บริการ
 - 3.5 การบริการในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการในห้องเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

จากการศึกษา มีผู้ให้ความหมายของจิตสาธารณะไว้หลายทัศนะ กล่าวคือ

วิทยากร เชียงกุล. (2521: 253-258) กล่าวว่า สิ่งทีุ่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันนั้น เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างมาก เพราะครอบคลุมทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม อาทิ ทรัพย์สิน หรือสิ่งของ สถานที่ พื้นที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์ช่วยกันสร้างขึ้น และสิ่งที่เป็นนามธรรม อาทิ อำนาจ หรือสิทธิของชุมชน และเสรีภาพ ความเสมอภาค หน้าที่พลเมือง และอำนาจอธิปไตย การที่บุคคลในสังคมมองเห็น หรือให้คุณค่ากับสิ่งที่เป็นเรื่องของส่วนรวมไปในเชิงบวก คือ ให้คุณค่ากับสิ่งนั้นสูง ก็จะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรม หรือแสดงออกต่อสิ่งดังกล่าวในรูปแบบที่พึงปรารถนาของคนส่วนใหญ่ในสังคม รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดปัญหาแห่งปัจเจกชนและสังคมโดยรวม อันจะช่วยให้สังคมมีความสุข และร่มเย็นมากขึ้น ในทางกลับกันหากว่าบุคคลมองเห็น หรือให้คุณค่ากับสิ่งที่เป็นเรื่องของส่วนรวมน้อยหรือเป็นไปในเชิงลบ ผลที่เกิดขึ้นก็ย่อมเป็นไปตรงกันข้าม คือ อาจสร้างความเสียหาย หรือทำลายความสุข หรือสร้างความขัดแย้งหรือก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมโดยรวมได้

ชาย โพธิ์สีดา และคณะ. (2540: 14 - 15) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติและ ให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า คือ การใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่

1. การรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้
2. การเคารพสิทธิและใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสใช้ประโยชน์สาธารณะสมบัติของผู้อื่น

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2541: 57)กล่าวว่า การมีจิตสำนึกสาธารณะคือการมีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมคำนึงถึงความสำคัญของสิ่งอันเป็นของที่ต้องใช้หรือมีผลกระทบร่วมกันในชุมชน เช่นป่าไม้ความสงบสุขของชุมชน

กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา และคณะ. (2541: 8) ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะว่าเป็นคำเดียวกับคำว่า จิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

หฤทัย อาจปฐ. (2544: 37)ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะว่า หมายถึง ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้

วิกฤติการณ์โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองที่สามารถ
ร่วมแก้ปัญหาได้ และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเรียนรู้และแก้ไข
ปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552: 14) จิตสาธารณะ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า
สาธารณะ คือสิ่งที่ไม่ได้เป็นของผู้ใดผู้หนึ่ง จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็น
สาธารณะในสิทธิหน้าที่ที่จะดูแลบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยที่ไม่ทิ้งขยะ
ลงในแม่น้ำ การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตาม
ถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้าที่เป็นของส่วนรวมโดยใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษา ให้ความช่วยเหลือคนตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะ
ทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายเพื่อน
รักษาประโยชน์ส่วนรวม

จากความหมายของจิตสาธารณะจึงสรุปได้ว่าการมีจิตสำนึกร่วมกันในสาธารณะสมบัติ
ความรับผิดชอบต่อสังคมการเห็นประโยชน์ส่วนรวมสามารถดูแลและบำรุงรักษาของใช้ส่วนรวม
ตลอดจนแบ่งของใช้ส่วนรวมให้ผู้อื่นใช้

1.2 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคมเพราะปัญหาในสังคมปัจจุบันที่มีมากมายเกิดจาก
การขาดจิตสาธารณะของคนเช่น กรณีที่เป็นข่าวครึกโครมว่ามีคนไปถอดนอตเสาไฟฟ้าซึ่งเป็นการ
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินเป็นจำนวนมากของรัฐ และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้าน
ทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากการขาดไฟฟ้าใช้ การกระทำกล่าวเป็นผลมาจากการขาดความรับผิดชอบต่อ
สังคมหรือจิตสาธารณะนั่นเองซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552 : 8-9)

ผลกระทบต่อบุคคลทำให้เกิดปัญหาคือ

1. สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
2. สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

ผลกระทบระดับครอบครัวทำให้เกิดปัญหาคือ

1. ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
2. การแก่งแย่งทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ผลกระทบระดับองค์กรทำให้เกิดปัญหา

1. การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร
2. ความเห็นแก่ตัวแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น

3. การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว

4. องค์กรไม่ก้าวหน้าประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

ผลกระทบในระดับชุมชนทำให้เกิดปัญหาคือ

1. ชุมชนอ่อนแอขาดการพัฒนาเพราะต่างคนต่างอยู่สภาพชุมชนมีสภาพเช่นไรก็ยังคงเป็นเช่นนั้นไม่เกิดการพัฒนาลงไปก็มีแต่เสื่อมทรุดลง
2. อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง
3. ขาดศูนย์รวมจิตใจขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหาเพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ขาดคนอาสาสมัครพัฒนาเพราะกลัวเสียทรัพยากรกลัวเสียเวลาหรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น

วิรุณ ตั้งเจริญ (2547: 2-3) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติหลายประการคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือการมีจิตสำนึกสาธารณะผู้บริหารควรเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อผู้อื่นเพื่อสังคมเอาสังคมเป็นตัวตั้งเสียสละทั้งกำลังกายกำลังใจกำลังศรัทธาหรือแม้แต่การเสียสละในเชิงวัตถุระดับหนึ่ง ถ้าผู้บริหารขาดจิตสำนึกสาธารณะจนกลายเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวจะเกิดการเอาเปรียบองค์กรเห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้ององค์กรคงมีปัญหาอื่นๆตามมา

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2558: 96) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของจิตสาธารณะ ดังนี้ คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยไทย เด็กดี มีจริยธรรม คุณธรรม มีจิตสำนึก มีวินัยรับผิดชอบ ประหยัด ซื่อสัตย์เมตตา กรุณา รู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นผู้นำ ผู้ตาม

จากความสำคัญของจิตสาธารณะที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสรุปได้ว่าจิตสาธารณะมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก เพราะทุกคนต้องอยู่ร่วมกันในสังคม เมื่อมีคนให้คนหนึ่งเป็นแต่ประโยชน์ส่วนตัวไม่เป็นแก่ส่วนรวมเมื่อนั้นจะเกิดปัญหาในสังคมขึ้นมาทันที

1.3 การส่งเสริมจิตสาธารณะ

รัญจวน อินทรกำแหง. (2528: 110 -119) กล่าวถึง แนวทางในการเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมว่าจะต้องเกิดขึ้นได้จากการปลูกฝังเกี่ยวกับความถูกต้องการปลูกฝังอบรมการฝึกปฏิบัติการได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจปัจจัยเหล่านี้จะค่อยๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นจำต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามาร่วมมือกันอาทิ สถาบันการศึกษาการศึกษเป็นรากฐานของการพัฒนาเป็นสิ่งที่ปฏิเสธกันไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบใดจำต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษามีการศึกษามากพอแก่สถานะแห่งตนที่จะสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตไปสู่ทิศทางที่ประสงค์การกำหนดเป้าหมายของการศึกษาให้ถูกต้องโดยธรรมชาติเพื่อ

นำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่มีผู้มีอำนาจในการบริการการศึกษาพึงพิจารณาให้ลึกซึ้งให้ถ่องแท้ให้รอบคอบให้ถูกต้องด้วยทัศนะที่กว้างไกลโดยมีจุดหมายรวบยอดว่าต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกเป็นมนุษย์ที่เต็มที่มีการจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นที่การสร้างจิตสำนึกภายในคือการพัฒนาจิตสำนึกภายในคือการพัฒนาจิตใจที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ไม่ควรเน้นที่การพัฒนาเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพที่ปราศจากพื้นฐานทางจริยธรรมเพราะอาจจะเป็นการส่งเสริมให้บุคคลออกไปประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกผิดพลาดแล้วก็ไปสร้างระบบการทำงานที่ผิดมีการเอาเปรียบผู้อื่นกอบโกยความหลงตัวเองความมัวเมาวนเวียนแต่ในวังวนวัตถุที่อาจก่อให้เกิดการประหัตประหารกันในทุกวงการทำให้การศึกษาแก่เยาวชนควรหยุดสร้างจิตสำนึกที่นิยมในวัตถุแต่เน้นการสร้างจิตสำนึกในทางจริยธรรมให้นักแน่นเข้มแข็งยิ่งขึ้นทุกระดับการศึกษาตั้งแต่อนุบาลศึกษาจนถึงอุดมศึกษาเพื่อให้เป็นจิตที่สามารถช่วยสร้างระบบถูกต้องเพื่อการดำรงอยู่ของสังคมโดยธรรม โดยเฉพาะการดำรงเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักทำหน้าที่เพื่อหน้าที่อย่างดีที่สุดฝีมือในทุกหน้าที่ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ด้วยความสำนึกว่าทุกหน้าที่มีคุณค่าและความสำคัญเท่าเทียมกันนอกจากสถาบันการศึกษาแล้วยังมีสถาบันศาสนาสถาบันครอบครัวรวมทั้งสื่อมวลชนยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นได้

ทิสนา แคมมณี (2547: 69 - 74) ได้เสนอวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมซึ่งนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะสรุปได้ดังนี้

1. การเล่านิทานเป็นการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ต้องการ ซึ่งครูอาจใช้สื่ออื่นๆ ประกอบได้เช่นหุ่นภาพแผ่นป้ายสาธิตและการ์ตูนเป็นต้นนิทานที่นำมาใช้มีหลายประเภทเช่นนิทานปรัมปรานิทานท้องถิ่นนิทานเทพนิยานิทานคติธรรมโดยเนื้อหาของนิทานต้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและเกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
2. การเล่นเกมเป็นการเล่นภายใต้กติกาที่กำหนดโดยมีจุดมุ่งหมายของการเล่นโดยทั่วไปแล้วจะมีการแข่งขันเพื่อให้เกิดความสนุกสนานตื่นตื้นเกมที่ดีควรนำมาใช้ฝึกที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะ เช่นเกมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การเสียสละความอดทนการมีน้ำใจนักกีฬาการให้อภัยการทำงานเป็นทีม การเคารพสิทธิผู้อื่นเป็นต้นและควรมีการอภิปรายในประเด็นที่ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระอะไรจากเกมบ้าง
3. การใช้กรณีตัวอย่างเป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่คัดสรรมาหรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์หรืออภิปรายและแก้ปัญหาเรื่องที่เลือกมาใช้ควรเป็นเรื่องที่คล้ายความเป็นจริงเช่นข่าวในหนังสือพิมพ์เหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะบางเรื่องอาจเป็นประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่สามารถมองได้ทั้งถูกและผิดบางเรื่องเป็นประเด็นถกเถียงกันได้ในแง่ของการปฏิบัติตนกระบวนการเรียนด้วยวิธีนี้จะช่วยฝึกให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่นซึ่งมีมุมมองที่แตกต่างกันเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่กว้างขึ้นมองปัญหาในแง่มุมที่หลากหลายขึ้นอันจะช่วยให้การตัดสินใจมีความรอบคอบขึ้น

4. การใช้บทบาทสมมติเป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นเช่นการให้นักเรียนแสดงเป็นทนายทักท้วงคดีฆาตกรรมของชุมชนหรือแสดงเป็นผู้มีคุณธรรมในการช่วยเหลือผู้ยากไร้การสวมบทบาทดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทที่แสดงซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิดความรู้สึกเจตคติของตนมากขึ้น

5. การใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กันในสถานการณ์ที่จำลองจากสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความจริงของสถานการณ์นั้นเช่นการใช้สถานการณ์จำลองจากเหตุการณ์การเข้าไปช่วยเหลือผู้คนที่โดนสลิ้นามิถล่มในภาคใต้ของไทยหรือการจำลองสถานการณ์ความขัดแย้งกันของฝ่ายพันธมิตร (เสื้อเหลือง) หรือฝ่ายเสื้อแดงกับรัฐบาลเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์และเรียนรู้สถานการณ์จริงนั้นและเกิดจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวมมากขึ้น

6. ละครเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทที่เขียนโดยไม่เอาเอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปเกี่ยวข้องซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อารมณ์ความรู้สึกผลกระทบจากเหตุการณ์ที่กำหนดเป็นบทละครและได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

7. การอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆประมาณ 4-8 คนและให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนดและสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

1.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสาธารณะนั้นมีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของจิตสำนึกไว้ดังนี้

สมพงษ์ สิริหะพล . (2542: 15-16) กล่าวถึงจิตสำนึกว่ามีอยู่ 3 ด้านหลักๆคือ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self-Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานานเกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้ได้เช่นความขยันความรับผิดชอบความมานะอดทนเป็นต้นเป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่งสังคมหนึ่งเช่นความเห็นอกเห็นใจความ

เอื้อเพื่อแผ้วความสามัคคีเป็นต้นเป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคมหรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันเป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มากเพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็วเช่นจิตสำนึกด้านเศรษฐกิจจิตสำนึกด้านการเมืองจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมจิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 8-9) กล่าวว่า จิตสาธารณะมีองค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม กำหนดตัวชี้วัดจาก

1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่
2. การรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดทะนุถนอม

องค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ กำหนดตัวชี้วัดได้จาก

1. การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม
2. การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 คือการ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม กำหนดตัวชี้วัดจาก

1. การไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง
2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรมนั้น

หุทัย อาจปฐู (2544: 46) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้แนวคิดของ อนุชาติ พวงสำลี และวีรบุรุษ วิสารทสกุล (2540) และยุทธนา วรณปิติ (2543) เป็นหลักร่วมกับการใช้ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้ในการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม บุคคลเกิดการรับรู้สภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองว่าอยู่ในภาวะไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จำเป็นต้องแก้ปัญหาให้อยู่ในภาวะปกติสุข

2. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงการคิดจำแนกสาเหตุและกระบวนการทำให้เกิดปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้อยู่ในภาวะไม่

ปกติรวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรและร่วมกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นถึงสภาพปัญหาแนวทางป้องกันและแก้ไข

3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรและความสามัคคี

4. ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจการเมือง มั่นใจในความสามารถของตนในการที่จะช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมือง กระตือรือร้นต้องการหาวิธี แนวทางและทรัพยากรในการแก้ปัญหา

5. ด้านการลงมือปฏิบัติหรือร่วมมือในการแก้ปัญหา สังคม เศรษฐกิจการเมืองเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการริเริ่มของตนเองหรือเข้าร่วมในกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม โดยการให้ทุนทรัพย์ การช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ช่วยเสนอความคิด แนวทางแก้ไขปัญหาหรือการกระทำอื่นๆ ที่กระทำแล้วมีผลทำให้เกิดการผลักดันและการเคลื่อนไหวในทางพัฒนาสังคมตามความรู้ความสามารถของตน

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ต้องมีการประสานเพื่อดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคม โดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมช่วยเหลือสังคม และร่วมกันกับองค์กรของรัฐและเอกชนในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ

ยุทธนา วรณปิติกุล (2542: 181 – 183) กล่าวถึงบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะว่าต้องมีลักษณะดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตนมีความรับผิดชอบต่อสังคมบุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้นแต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่นเพื่อพัฒนาสังคมด้วยอาทิถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชนประชาชนก็ต้องให้ความใส่ใจและติดตามไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้นต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่นและในสถาบันต่างๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลจากกระแสปัจเจกชนนิยมส่งผลให้คนในสังคมมีลักษณะปิดกั้นตนเองไม่ไว้วางใจผู้อื่นเลือกคบเฉพาะกลุ่มที่มีความเหมือนกันไม่สนใจการเมืองทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเกิดข้อขัดแย้งการยุติข้อขัดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมากไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวมดังนั้นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางการเมืองสมัยใหม่มีความอดทนตระหนักว่าการมีส่วนร่วมไม่ทำให้ได้อย่างที่

ต้องการเสมอไปต้องเคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายและหาวิธีอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกันการจำแนกประเด็นปัญหาการใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการตัดสินใจต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันให้มากที่สุดเพื่อหาข้อยุติสร้างการเข้าร่วมรับรู้ตัดสินใจและฉันทกกำลังเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมคนในสังคมต้องคิดถึงการเมืองในฐานะกิจการเพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือกระทำโดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรมของพลเมืองสถาบันการศึกษาไม่เพียงเป็นสถานที่ฝึกทักษะและให้ความรู้ต้องรับช่วงต่อในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัวรวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้านที่ทำงานสโมสรสมาคมต่างๆเชื่อมโยงบุคคลที่สนใจเรื่องของตนเข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่นช่วยดำรงรักษาประเพณีวัฒนธรรมและกฎจริยธรรมรวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคมคือสถาบันศาสนาและสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง

ศุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2551: 13) อธิบายลักษณะของอาสาสมัครหรือจิตอาสา ว่าเป็นการเลือกกระทำสิ่งต่างๆที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำและเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่หวังผล ตอบแทนเป็นเงินทองและการกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ หน่วยงานอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติได้ให้ความหมายของอาสาสมัครในปฏิญญาการส่งเสริมงานอาสาสมัครในปีอาสาสมัครสากลว่า เป็นบุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยพัฒนาสังคม ป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

1.6 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ

การมีจิตสาธารณะนั้นเป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลสภาพแวดล้อมต่างๆตั้งแต่ระดับครอบครัวชุมชนมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลซึ่งไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. (2543: 13) สรุปว่าจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสำนึกทางสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกดังนี้

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่างๆของมนุษย์เป็นภาวะที่ได้รับกลุ่มเอกลาและสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเล็กละน้อยทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลายภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่พี่น้องญาติเพื่อนครูสื่อมวลชนบุคคลทั่วไปตลอดจนระดับองค์กรวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อกฎหมายศาสนารวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชนและส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคลคือการ

ได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึกอาทิจการไปโรงเรียนไปทำงานดูแลครอบครัวผู้คนที่สนทนากันรับรู้เหตุการณ์บ้านเมืองชั่วเวลาการจลาจลที่แออัด

ปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสมสำนึกเหล่านั้น การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถสรุปแยกแยะได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นการเข้ามาโดยธรรมชาติ กระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติและมักไม่รู้ตัว แต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรร บุคคลระลึกถึงตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเอง ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

ธนิดา ทองมีเหลือและคนอื่น. (2550: 94) ได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดจิตสาธารณะ ดังนี้

1. เอกลักษณ์แห่งตน เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถคาดเดาว่าจะสามารถทำนายจิตสาธารณะได้ ตามที่อิริคสัน กล่าวว่า การที่บุคคลจะพัฒนาความรู้สึกเป็นผู้ให้และสร้างสรรค์สังคมได้ บุคคลจะต้องผ่านการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนอย่างสมบูรณ์มาก่อน

2. ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. 2539: 11; อ้างอิงจาก Mischel. 1974: 250-254) ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะโดยไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย

3. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน จากการศึกษาของ จันทิมา จันทรศักดิ์. (2547: 76) พบว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของจิตสาธารณะในด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม หากสมาชิกที่มีอิทธิพลภายในกลุ่มเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะแล้วบุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติและพฤติกรรมจิตสาธารณะตามกลุ่มเพื่อนเช่นกัน

4. วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงงามให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับพฤติกรรมการแสดงออกที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายสามารถยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราวแต่ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนการลงโทษทางจิตจะให้ผลดีในการช่วยเสริมสร้าง

จริยธรรมของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะทำให้เด็กให้ความร่วมมือกับผู้อื่นมากและมีเหตุผลทางจริยธรรมสูง มีความรับผิดชอบ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำให้เด็กได้เรียนรู้ และรับทราบถึงสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีความสำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบสูงและการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะยับยั้งการพึ่งตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง(ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม, และงาม ตาวนินทานนท์. 2538: 3 -15)

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

งานวิจัยในประเทศ

วรรณนา นันตาเขียน (2553: บทคัดย่อ) ศึกษา ผลของการให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเด็กปฐมวัยชาย-หญิงจำนวน 25 คนอายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนดาราสมุทรอำเภอสัตหีบราชบุรีจำนวน 25 คนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงการทดลองใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์โดยผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลที่ <http://www.ds.ac.th/> ในช่วงเวลา 19.00 – 21.00 น. ของทุกวันเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือชุดให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองและแบบสอบถามเรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง One - Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t – test for dependent Samplesผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองมีการพัฒนาจิตสาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุไรวรรณ คุ่มวงษ์ (2551: บทคัดย่อ) เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริก่อนและหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเด็กปฐมวัยชาย – หญิงที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนชอยแอนเนกซ์ (กาญจนภิเษก 2) สำนักงานเขตสายไหมกรุงเทพมหานครสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากนักเรียนมา 1 ห้องเรียนจากนักเรียนจำนวน 3 ห้องเรียนและได้เด็กจำนวน 15 คนเพื่อนำมาเป็นกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองในการทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริวิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 5 วันวันละ 40 นาทีรวมทดลองทั้งสิ้น 40 ครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแผนการจัดประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการ

พระราชดำริและแบบทดสอบการวัดจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t -test สำหรับ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้ทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริมีจิตสาธารณะสูงขึ้นกว่าก่อนทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ต่างประเทศ

มาลติและคนอื่นๆ (Malti; & other. 2009: 442-460) ได้ทำการศึกษา แรงจูงใจทางจริยธรรม ความร่วมรู้สึกและพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็ก โดยทำการศึกษาบทบาทของแรงจูงใจทางจริยธรรมและความร่วมรู้สึกที่มีต่อการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการวัดจากรายงานความเป็นตัวตน (self) กับพฤติกรรมที่แสดงถึงจิตสาธารณะและรายงานความร่วมรู้สึกหรือการเอาใจเขามาใส่ใจเรา แรงจูงใจทางจริยธรรมนั้นประเมินด้วยคุณสมบัติทางด้านอารมณ์และเหตุผลทางจริยธรรมเพื่อติดตาม เด็กชาวสวิส อายุ 6 ปี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,273 คน ที่มีการฝ่าฝืนกฎระเบียบโดยทำการศึกษาระยะยาวนั้น พบว่า เด็กมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มความร่วมรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเด็กมีการแสดงออกถึงการมีแรงจูงใจทางจริยธรรมต่ำ แรงจูงใจทางจริยธรรมและความร่วมรู้สึกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตสาธารณะ การศึกษา ระยะที่ 2 เป็นการขยายจากการค้นพบในระยะที่ 1 ที่ศึกษาระยะยาวในกลุ่มตัวอย่างเด็กสวิสอายุ 6 ปี จำนวน 175 คน ที่เพิ่มการวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ความร่วมรู้สึกและแรงจูงใจทางจริยธรรม พบว่า สิ่งเหล่านั้นเป็นดัชนีชี้วัดความมีคุณธรรมในตนของเด็ก

อัลลูทัส และแอ็คซอย (Ulutas; & Aksoy. 2009: 39-44) ทำการศึกษาวิจัยการเรียนรู้กับโปรแกรมกิจกรรมการเล่นที่ส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กอายุ 6 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งในแองการา ประเทศตุรกีจำนวน 42 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมการเล่นขึ้นเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ผลพบว่าโปรแกรมการเล่นที่จัดขึ้นนั้นส่งเสริมให้เด็กเกิดจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์

2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์

กู๊ด (Good.1959: 214) กล่าวว่า ประสบการณ์ คือ กระบวนการในการได้รับความรู้หรือเกิดทักษะโดยอาศัยการกระทำหรือการเห็นสิ่งๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึก ในการเรียนรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยมีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งต่างๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537 : 194) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การจัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อจำลองหรือสื่ออื่นๆ ที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสมอันเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น และสถานการณ์นั้น และเกิดประสบการณ์ต่างๆ ตามจุดมุ่งหมาย

ราศี ทองสวัสดิ์; และคนอื่นๆ . (2529: 2) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา

พัฒนา ชัชพงศ์. (2530: 24) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาครบทุกด้านมิได้มุ่งอ่านเขียนได้ ดังเช่นระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานให้โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .(2546: 10) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา คือการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3 - 6 ปี เป็นการจัดลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นรากฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กล่าวสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ คือการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กเพื่อพร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

2.2 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กปฐมวัย ได้มีผู้กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์ไว้ต่อไปนี้

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2523: 76-81) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ ให้แก่เด็กปฐมวัยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาไปในรูปแบบที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่มาของพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการโดยทั่วไป เพื่อเป็นรากฐานในการจัดประสบการณ์ ที่จะส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกับความพร้อม วุฒิภาวะ ความสนใจ ความต้องการและ

ความสามารถของเด็ก ตลอดจนป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมที่อาจเป็นปัญหาได้อย่างเหมาะสม หลักการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดประสบการณ์ต้องเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความสามารถของเด็ก
2. การจัดประสบการณ์ต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพเด็ก
3. การจัดประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
4. การจัดประสบการณ์ต้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นนั้น อาจนำวัสดุในท้องถิ่นมาดัดแปลงทำเป็นอุปกรณ์ต่างๆ ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541: 20) ได้กล่าวแนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการโดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อสนองต่อความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก
3. จัดกิจกรรมการเล่นที่หลากหลายให้เด็กได้มีโอกาสเลือกเล่นตามความสนใจ
4. จัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
5. จัดกิจกรรมที่มีความสมดุล มีทั้งกิจกรรมที่เด็กมีความคิดริเริ่มและครูเริ่มใช้กล่อมเนื้อใหญ่และกล่อมเนื้อเล็ก ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เคลื่อนไหวและสงบ
6. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวมรักธรรมชาติและท้องถิ่น
8. ให้เด็กมีนิสัยรักการทำงาน มีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และ บอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
9. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ให้เด็กมีโอกาสได้เล่นร่วมกับผู้อื่น
10. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้มีความอบอุ่นเป็นกันเอง เน้นให้เด็กมีความสุขในการร่วมกิจกรรม

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2556: 92-93) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรยึดหลักการดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญเด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจ

2. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ 让孩子มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่ได้ริเริ่มและครูริเริ่ม

4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมความเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

5. กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริง 让孩子ได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและผู้ใหญ่

6 การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้สัมผัส สังเกต เปรียบเทียบ ทดลอง เพื่อให้เกิดการรับรู้ทางสมองด้วยตนเองของเด็ก กิจกรรมที่จัดควรเน้นที่ขั้นตอน กระบวนการที่ส่งเสริม การสังเกต การคิด การสื่อสารปฏิสัมพันธ์มากกว่าผลงานที่ครูกำหนดเป็นเกณฑ์ว่าต้องทำได้ กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้น จะต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง

7. ครูเป็นผู้ชี้แนะสนับสนุน คอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้เล่น ลงมือปฏิบัติจริงและมีการกระทำร่วมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน เด็กและครูจะเป็นผู้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยการสัมผัส สำรวจ แยกแยะ เปรียบเทียบ ทดลอง สังเกต ได้ใช้หรือปฏิบัติจริง ไม่ใช่อยู่ที่การนำเสนอหาหรือแนวคิดไปท่องจำ

จากหลักการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ดังกล่าวกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546: 49-57) จึงได้กำหนดกิจกรรมหลักสำหรับเด็กปฐมวัย 6 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่让孩子เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระโดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะและอุปกรณ์อื่นๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิด

2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมในวงกลม หรือกิจกรรมที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ซึ่งจัดให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด และปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดในรูปแบบต่างๆ เช่น สนทนา อภิปรายซักถาม สาธิต ทดลอง ศึกษาเอกสารสถานที่ เป็นต้น

3. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยการใช้ศิลปะและวิธีการต่างๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การฉีกตัดปะ การประดิษฐ์ การทำกิจกรรมจะเน้นกระบวนการทำงานมากกว่าผลงาน ควรจัดทุกวันและเลือกจัดตามความเหมาะสม

4. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการทำงานประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ การเล่นกลางแจ้งเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง อารมณ์ จิตใจเบิกบาน สดชื่น แจ่มใส มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กและผู้ใหญ่รับบทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกันกิจกรรมกลางแจ้ง ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นของเล่นประเภทลาก เช่น จูง เล่นทรายเล่นน้ำ เคลื่อนไหวข้ามเครื่องกีดขวางอย่างง่าย ๆ เกมและการละเล่นพื้นเมืองต่างๆ เป็นต้น

5. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมดนตรี เป็นต้น

6. เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ฝึกการสังเกต พัฒนาการกระบวนการคิด และเกิดความคิดรวบยอด เกมการศึกษามีกฎกติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกมการเรียงลำดับ เป็นต้น กิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมนี้สามารถนำมาจัดลงในกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสมกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรใช้เวลาประมาณ 15 - 20 นาที และ กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรีควรใช้เวลาประมาณ 30 - 60 นาที มีความสมดุล ระหว่างกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่กับกล้ามเนื้อเล็กกิจกรรมสงบและเคลื่อนไหว กิจกรรมใช้ความคิดและกิจกรรมผ่อนคลาย ควรจัดให้ครบทุกประเภท

กล่าวสรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยมีหลักการจัดในลักษณะของการบูรณาการโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยเด็กได้รับประสบการณ์ตรง

กิจกรรมที่จัดมีหลากหลายรูปแบบตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายของการบริการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 . (2542) ให้ความหมายของคำว่า บริการหมายถึง ก.ปฏิบัติรับใช้ ให้ความสะดวกต่างๆ

พรเทพ ปิยะวัฒนเมธา. (2536 อ้างถึงใน ผกาวิตรี ยังวิจิตร และคณะ, 2546: 18) กล่าวว่า การบริการ หมายถึง การให้สิ่ง ที่ลูกค้าต้องการ หรือรับรู้ และสนองความต้องการของลูกค้า

วิฑูรย์ สิมะโชคดี .(2545: 106) ให้ความหมายของการบริการว่า หมายถึง สิ่งสัมผัสจับต้องได้ยาก และสูญสลายหายไปได้ง่าย การบริการสามารถสร้างขึ้นโดยผู้ให้บริการเพื่อส่งมอบ การบริการหนึ่งๆ ให้แก่ผู้รับบริการ เป็นการส่งมอบการปฏิบัติของผู้ให้บริการเพื่อผู้รับบริการ การบริโภคหรือการใช้บริการจะเกิดขึ้นในทันทีหรือเกือบจะทันทีที่มีการให้บริการนั้นๆ

दनัย เทียนพุด .(2545: 11-12) กล่าวว่า การบริการ หมายถึง

- 1) การสนองตอบความต้องการแก่ผู้รับทั้ง ในเชิงรูปธรรมและนามธรรม
- 2) การปฏิบัติให้เกิดความสมดุลระหว่างการให้และการรับ
- 3) การแลกเปลี่ยนในส่วนที่ขาดแคลนของแต่ละฝ่าย
- 4) การใช้ความมีอัธยาศัยควบคู่ไปกับความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง
- 5) การไม่เอาเปรียบและไม่ถือโอกาสแสวงหาประโยชน์จากผู้รับบริการในทุกสถานะ
- 6) การเต็มใจปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่สัญญาไว้กับลูกค้า ซึ่งจะชักนำให้ลูกค้ากลับมา

ใช้บริการซ้ำอีกในคราวต่อไป

7) การให้ทั้งในรูปธรรมและนามธรรมเชิงความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และด้วย อัธยาศัยเป็นพื้นฐาน

สมชาติ กิจยรรยง. (2545: 11) ให้ความหมายบริการว่า หมายถึง การบริการเป็น กระบวนการของการปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่น การช่วยเหลือ อนุเคราะห์หรือให้ความสะดวก และกิจกรรมที่ ทาเพื่อผู้อื่นตามหน้าที่การงาน

คอตเลอร์. (Kotler. 2003: 444-466) ได้แสดงความเห็นว่า การบริการ (Service) หมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินการใดๆ ที่ฝ่ายหนึ่งกระทำให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง โดยเป็นกิจกรรมที่ไม่มี

ตัวตน จับต้องไม่ได้และไม่ก่อให้เกิดการครอบครองเป็นเจ้าของในสิ่ง นั้น งานบริการเป็นการผลิตที่มีได้สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีตัวตนทางกายใดๆ

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2549: 18) กล่าวว่า การบริการหมายถึงกิจกรรมของกระบวนการส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตน (Intangible goods) ของธุรกิจให้กับผู้รับบริการโดยสินค้าที่ไม่มีตัวตนนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการจนนำไปสู่ความพึงพอใจได้

จินตนา บุญบังการ. (2539: 15)กล่าวว่าความหมายของการบริการคือเป็นสิ่งที่จับต้องสัมผัสและต้องอาศัยได้ยากและเสื่อมสูญสภาพไปได้ง่ายบริการจะสร้างขึ้นทันทีและส่งมอบให้ผู้รับบริการทันทีหรือเกือบจะทันทีดังนั้นการบริการจึงเป็นกระบวนการของกิจกรรมของการส่งมอบบริการจากผู้ให้ไปยังผู้รับบริการไม่ใช่สิ่งที่จับต้องได้ชัดเจนแต่ออกมาในรูปของเวลาสถานที่รูปแบบและที่สำคัญเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยทางจิตใจทำให้เกิดความพึงพอใจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ.(2541: 142) กล่าวว่า การบริการเป็นกิจกรรมผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สนองความต้องการของลูกค้า

การบริการคือการให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นการบริการที่ดีผู้รับบริการจะได้รับความประทับใจและเกิดความชื่นชมองค์กรอันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรเบื้องหลังความสำเร็จของทุกงานมักจะมึงานบริการเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นงานประชาสัมพันธ์งานบริการวิชาการต่างๆตลอดทั้งความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับซึ่งจะต้องช่วยกันขับเคลื่อนพัฒนางานบริการให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจนเกิดเป็น “การบริการที่ดี”

การบริการคือ การให้ ความช่วยเหลือหรือ การดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นการบริการที่ดีผู้รับบริการก็จะได้รับความประทับใจและชื่นชมองค์กรซึ่งเป็นสิ่งดีสิ่งหนึ่งอันเป็นผลดีกับองค์กรของเราเบื้องหลังความสำเร็จเกือบทุกงานมักพบว่าการบริการเป็นเครื่องมือสนับสนุนงานด้านต่างๆเช่นงานประชาสัมพันธ์งานบริการวิชาการเป็นต้นดังนั้นถ้าบริการดีผู้รับบริการเกิดความประทับใจซึ่งการบริการถือเป็นหน้าเป็นตาขององค์กรภาพลักษณ์ขององค์กรก็จะดีไปด้วย

3.2 ความสำคัญของการบริการ

สมิต สัชฌุกร. (2542: 14-15)กล่าวว่าความสำคัญของการบริการอาจพิจารณาได้ใน 2 ด้านดังนี้

1. บริการที่ดีจะส่งผลให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกชอบหรือพึงพอใจทั้งต่อตัวผู้ให้บริการและหน่วยงานที่ให้บริการดังนี้

1.1 มีความชื่นชมในตัวผู้ให้บริการ

- 1.2 มีความนิยมในหน่วยงานที่ให้บริการ
- 1.3 มีความระลึกถึงและยินดีมาขอรับบริการอีก
- 1.4 มีความประทับใจที่ดีไปอีกนาน
- 1.5 มีการบอกต่อไปยังผู้อื่นหรือแนะนำให้มาใช้บริการเพิ่มขึ้น
- 1.6 มีความรักดีต่อหน่วยบริการที่ให้บริการ
- 1.7 มีการพูดถึงผู้ให้บริการและหน่วยงานในทางที่ดี

2. บริการที่ไม่ดีจะส่งผลให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พึงพอใจทั้งต่อตัวผู้ให้บริการและหน่วยงานที่ให้บริการดังนี้

- 2.1 มีความรังเกียจตัวผู้ให้บริการ
- 2.2 มีความเสื่อมศรัทธาในหน่วยงานที่ให้บริการ
- 2.3 มีความผิดหวังและไม่มาใช้บริการอีก
- 2.4 มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการบริการของหน่วยงานไปอีกนาน
- 2.5 มีการบอกต่อไปยังผู้อื่นหรือแนะนำไม่ให้ผู้อื่นมาใช้บริการ
- 2.6 มีการพูดถึงผู้ให้บริการและหน่วยงานในทางที่ไม่ดี

3.3 หลักการบริการ

สมิต สัชฌุกร. (2542: 173-174) กล่าวว่า การบริการ เป็นการให้ความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น โดยมีหลักยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

- 1) สอดคล้องตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ
- 2) ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจ
- 3) ปฏิบัติโดยถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วน
- 4) เหมาะสมแก่สถานการณ์
- 5) ไม่ก่อผลเสียแก่บุคคลอื่นๆ

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2555 : 14-17) ให้หลักการบริการไว้ว่า คุณสมบัติของผู้ให้บริการ สิ่งที่ผู้ให้บริการควรมีเป็นอันดับแรกคือความเป็นคนที่รักในงานบริการเพราะคนที่รักในงานบริการจะมีความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้รับบริการยิ้มแย้มแจ่มใสและเอาใจใส่นอกจากนี้พนักงานที่ให้บริการควรเป็นผู้รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีด้วย

บุคลิกภาพทั้งลักษณะการแต่งกายที่แลดูสะอาดเรียบร้อยรวมไปถึงอากัปกิริยาที่แสดงออก เช่นการยิ้มการหัวเราะการแสดงท่าทางประกอบการพูดสิ่งเหล่านี้ควรเป็นไปโดยธรรมชาติ

เทคนิคการให้บริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนทนาเพราะการสนทนาเป็นสื่อกลางระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการการสนทนาให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจมีวิธีการง่ายๆดังนี้

1. สร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความอุ่นใจ แสดงความเป็นมิตรโดยอาจแสดงออกทางสีหน้าแวตาทักทายทักทาย หรือน้ำเสียงที่สุภาพมีหางเสียงอาทิ เช่นขอประทานโทษครับ (ค่ะ) มีอะไรให้ผม(ดิฉัน)ช่วยประสานงานได้บ้างครับ(ค่ะ) กรุณารอสักครู่หนึ่งครับ(ค่ะ) เป็นต้นการพูดจาต้องชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจและไม่เร็วหรือช้าจนผู้รับบริการไม่รู้เรื่อง

2. เน้นการฟังเป็นหลักคือผู้ให้บริการควรตั้งใจฟังด้วยความอดทนขณะที่ผู้รับบริการพูดไม่ควรแสดงอาการที่ไม่พอใจออกมาสบตากับผู้รับบริการเป็นระยะพร้อมกิริยาตอบรับ

3. ทวนคำพูดเพื่อแสดงให้ผู้รับบริการทราบว่าผู้ให้บริการกำลังตั้งใจฟังในเรื่องที่รับบริการพูดอยู่

ความคาดหวังโดยทั่วไปของผู้รับบริการก็ได้แก่การต้อนรับที่อบอุ่นให้ความสนใจและความเอาใจใส่พูดสุภาพไพเราะซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าเขามีความสำคัญเป็นผลให้เขาเกิดความพอใจแต่การที่จะทำให้เกิดความประทับใจได้นั้นต้องทำให้ถึงขั้นที่ผู้รับบริการมีความปิติยินดีนั่นคือต้องให้บริการที่บรรลุความคาดหวังและเหนือความคาดหวังขึ้นไปอีก การปฏิบัติตนของผู้ให้บริการด้วยไมตรีต่อผู้รับบริการและความประทับใจจากการต้อนรับของเรา ย่อมจะเป็นผลให้เขามาใช้บริการของเราอีกแล้วตัวเราและองค์กรของเราก็ย่อมจะประสบความสำเร็จความก้าวหน้าเราสามารถเติมไมตรีเข้าไปในทุกงานที่เราเริ่มตั้งแต่การรักการมีไมตรีต่อผู้รับบริการกล่าวง่ายๆก็คือว่า “ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา” และให้บริการตรงตามความต้องการทุกวันเมื่อเขามาถึงที่ทำงานเราควรทักปัญหาและเรื่องราวส่วนตัวไว้ภายนอกแล้วมุ่งทำงานที่เรารับผิดชอบให้ดีที่สุดพร้อมที่จะช่วยเหลือสิ่งเล็กๆน้อยๆนอกเหนือจากงานของเราเพื่อแสดงว่าเราเอาใจใส่ผู้รับบริการของเราอย่างตั้งใจเราสามารถแสดงไมตรีต่อเพื่อนร่วมงานของเราได้เช่นกันความมีอัธยาศัยไมตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่ายบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรอาจเกิดขึ้นได้เพียงรอยยิ้มที่เริ่มจากตัวเราก่อนความมีอัธยาศัยไมตรีเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการให้บริการเพราะความมีอัธยาศัยไมตรีจะทำให้ผู้รับบริการรู้สึกอบอุ่นและประทับใจ ผู้รับบริการทุกคนที่มาใช้บริการของเราเขาต้องการให้เราแสดงออกดังต่อไปนี้

1. บริการที่มีไมตรีจิตหมายถึงการให้บริการที่ดีบวกกับอะไรอีกเล็กน้อยองค์ประกอบอื่นๆก็มีความสำคัญเช่นกันแต่บริการที่มีอัธยาศัยไมตรีจิตจะทำให้ผู้รับบริการรู้สึกอบอุ่นและประทับใจที่ได้รับการต้อนรับอย่างมีอัธยาศัย

2. ยึดเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกในการทักทายบุคคลเพราะจะทำให้เขารู้สึกอบอุ่นใจและในคำพูดที่เราทักทายเราสามารถใช้น้ำเสียงและท่วงทำนองที่เป็นธรรมชาติให้ผู้รับบริการรู้สึกพอใจที่มารับบริการของเรา

3. คำพูดที่พิเศษคือคำพูดเหล่านี้ “ขอบคุณค่ะ” “ดิฉันเสียใจ” “ขอโทษค่ะ” “มีอะไรให้ดิฉันช่วยไหมค่ะ” ให้ความช่วยเหลือและแสดงไมตรีจิตที่จะทำให้เขาอบอุ่นใจหมายความว่าเราจะต้องเรียนรู้ปฏิกริยาของผู้อื่นตัวอย่างเช่นถ้าเรารู้ว่าผู้รับบริการเป็นคนแปลกหน้าเราจะต้องเอาใจใส่เขาเป็นพิเศษต่อความต้องการช่วยเหลือในเรื่องงานที่มาติดต่อสถานที่และคำแนะนำอื่นๆ เป็นต้น

5. ถ้าหากเราใส่ “ยิ้ม” ลงไปในน้ำเสียงหมายความว่า การพูดด้วยน้ำเสียงที่มีไมตรีจิตและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างไรก็ตามเราควรหลีกเลี่ยงที่จะให้สัญญาถ้าเราไม่แน่ใจว่าเราจะทำได้

6. พนักงานทุกคนสามารถแสดงควมมีอัธยาศัยในการทำงานของตนเองให้ดีที่สุดไม่ว่าพนักงานผู้นั้นจะต้องติดต่อกับผู้รับบริการโดยตรงหรือไม่

7. เราควรที่จะช่วยเหลือผู้รับบริการแม้ว่าเราเองสามารถช่วยได้เพียงเล็กน้อยในปัญหานั้นแต่เราอาจขอให้คนอื่นช่วยได้แต่อย่างไรก็ตามอย่าพยายามบิดความผิดให้พันตัวเองควรจะยอมรับอย่างอ่อนน้อมและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขความผิดพลาดนั้น

8. เราควรจะต้องมีอัธยาศัยไมตรีต่อเพื่อนร่วมงานของเราด้วยทุกคนจะทำงานร่วมกันได้ดีกว่าถ้าทุกคนมีไมตรีจิตต่อกันผู้รับบริการจะสังเกตเห็นได้ชัดว่าบรรยากาศในการทำงานโดยส่วนรวมมีอัธยาศัยไมตรีต่อกันไม่ใช่เฉพาะที่เห็นได้จากคนใดคนหนึ่ง

9. ผู้รับบริการมีเหตุผลหลายอย่างที่มาทำการติดต่อกับองค์กรของเราแต่สิ่งหนึ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังเสมอว่าจะได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและมีไมตรีจิตจากพนักงานถ้าเราให้การต้อนรับเช่นนั้นผู้รับบริการก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรของเราโดยส่วนรวมและเกิดความไว้วางใจตามมาด้วยความพอใจในที่สุด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ .(2556: ออนไลน์) กล่าวว่า หลักการบริการที่ดี มีดังนี้

1. การบริการบริการอย่างมีคุณภาพนั้นต้องทำทุกครั้งไม่ใช่ทำเฉพาะการบริการครั้งแรกเท่านั้น

2. คุณภาพของการบริการวัดจากความพอใจของลูกค้าไม่ใช่วัดจากความพอใจของผู้ให้บริการ

3. การบริการที่คุณภาพเกิดขึ้นจากการที่ทุกคนในองค์กรร่วมมือกันและลงมือกระทำอย่างจริงจังและจริงใจ

4. การบริการที่มีคุณภาพต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้
5. การบริการที่ดีย่อมเกิดจากการสื่อสารที่ดีต่อกัน
6. ผู้ให้บริการต้องรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นสุขที่มีโอกาสทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอ

ราชัน นามสมพงษ์. (ม.ป.ป.: ออนไลน์). กล่าวว่า การปฏิบัติตนในการให้บริการทางกายต้องดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสดชื่นด้วยอาการกระปรีกระเปร่าไม่เหงเหงาหาวนอนซึ่งมีลักษณะทะมัดทะแมงกระฉับกระเฉงกระชุ่มกระชวยหน้าตาสดใสผิวมันเรียบร้อยไม่ปล่อยผมรุงรังหรือห้อยเป็นกระเถิงการแต่งกายเรียบร้อยยิ้มไหว้หรือทักทายเหมาะสมกิริยาสุภาพเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานนอกจากนั้นต้องวางตัวเป็นมิตรเปิดเผยจริงใจสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างกระตือรือร้นแสดงความเต็มใจที่จะให้บริการ

ทางวาจาต้องใช้ถ้อยคำชวนฟังน้ำเสียงไพเราะชัดเจนพูดมีหางเสียงมีคำขานรับเหมาะสมกล่าวต้อนรับและสอบถามว่าจะให้ช่วยบริการอย่างไรพูดแต่น้อยฟังให้มากไม่พูดแทรกไม่กล่าวคำตำหนิอาจพูดทวนย้ำสิ่งที่มีผู้มาติดต่อต้องการให้เขาฟังเพื่อความเข้าใจตรงกันพูดให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการไม่พูดมากจนเกินจริงพูดเพื่อความสบายใจของผู้รับบริการและใช้ถ้อยคำเหมาะสม

ทางใจต้องทำจิตใจให้เบิกบานแจ่มใสยินดีที่จะต้อนรับไม่รู้สึกรำคาญสิ่งที่จะต้องรับหน้าหรือพบปะกับคนแปลกหน้าที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนแต่มาเรียกร้องต้องการนั้นต้องการนี้ไม่ปล่อยให้จิตใจหม่นหมองใจลอยขาดสมาธิในการทำงานเศร้าซึมเบื่อหน่ายหรือเซ็ง

3.4 คุณลักษณะของผู้บริการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ .(2556: ออนไลน์).กล่าวว่าการให้บริการนั้นเป็นหน้าที่ในชีวิตประจำวันที่ทุกคนต้องปฏิบัติฉะนั้นหากเราต้องการให้ผู้อื่นชื่นชมต่อตัวเราตลอดเวลาเราก็จะต้องปรับปรุงและเสริมสร้างคุณลักษณะของเราให้เป็นที่ถูกอกถูกใจผู้อื่นและที่สำคัญคือต้องถูกใจตนเองด้วยคุณลักษณะของผู้ให้บริการที่ดีควรประกอบไปด้วย

1. คุณลักษณะทางกายคือเป็นประการด่านแรกของการให้บริการเพราะลูกค้าจะสัมผัสเราโดยการมองเห็นก่อนฉะนั้นการมีบุคลิกภาพที่ดีมีการแสดงออกที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำก่อนการมีบุคลิกภาพที่ดีนั้นต้องดีทั้งภายนอกและภายในซึ่งทั้ง 2 ประการมีสาระที่น่าสนใจดังนี้

บุคลิกภาพภายนอกได้แก่

1. ร่างกายสะอาด
2. แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส

4. กิริยาอ่อนน้อมรู้จักที่จะให้อภัยให้เป็นและสวย

บุคลิกภาพภายในได้แก่

1. กระตือรือร้น
2. รอบรู้เต็มใจและจริงใจ
3. ความจำดี
4. มีปฏิภาณไหวพริบ
5. มีความรับผิดชอบ
6. มีอารมณ์มั่นคง

2. คุณลักษณะทางวาจา นับเป็นคุณลักษณะที่มีความจำเป็นอย่างมากทั้งนี้เพราะปัญหาของการให้บริการส่วนใหญ่จะเกิดจากการสื่อสารระหว่างผู้ให้กับผู้รับบริการ ดังนั้นหากสามารถนำคุณลักษณะทางวาจาที่ดีมาใช้ได้มาก ปัญหาการบริการก็จะลดลงซึ่งคุณลักษณะทางวาจาที่เหมาะสมมีดังนี้

1. พูดจาไพเราะอ่อนหวาน
2. รู้จักให้คำชมตามโอกาสอันสมควร
3. ใช้ถ้อยคำภาษาให้ถูกต้อง
4. ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์
5. พูดชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย
6. หลีกเลี่ยงการตำหนิและนินทา
7. รู้จักหักทลายผู้อื่นก่อน
8. อย่าลืมใช้คำว่า “สวัสดีขอโทษและขอบคุณ”

นอกจากการใช้วาทะที่กล่าวแล้ว เสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของผู้ที่ประสบความสำเร็จในงานบริการ ก็คือต้องเป็นผู้ฟังที่ดีซึ่งมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. ฟังด้วยความตั้งใจสนใจและใส่ใจ
2. อย่าปล่อยให้อคติเข้ามาครอบงำ
3. จับความให้ได้และตอบรับอย่างมีจังหวะ
4. ถามคำถามและตรวจสอบความเข้าใจ
5. อย่าขัดจังหวะ

3. คุณลักษณะภายในใจสุดยอดของการให้บริการก็คือบริการด้วยหัวใจซึ่งขอหยิบยกคุณลักษณะที่เป็นพื้นฐานในเรื่องนี้ดังต่อไปนี้

- รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา กล่าวคือเมื่อเราต้องการแต่สิ่งดี ๆ เราก็ควรจะมอบสิ่งดีนั้นให้แก่ผู้อื่นด้วยในทางกลับกันถ้าเราไม่ต้องการสิ่งที่ไม่ดีเราก็ไม่ควรปฏิบัติเช่นนั้นให้บริการผู้อื่นประดุจคนรักของตนถ้าเรานึกถึงได้ว่าเมื่อเรามีคนรักและอยู่ในห่วงแห่งความรักนั้นเราปฏิบัติต่อคนรักเราฉันใดเราก็ควรปฏิบัติต่อผู้อื่นฉันนั้น

- สร้างความรักและสิ่งดีงามในหัวใจมีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวไว้ตรงกันว่าคนเรามีหัวใจเป็นอย่างไรการแสดงออกก็จะเป็นอย่างนั้นหากเรามีความโกรธในจิตใจการแสดงออกก็จะเต็มไปด้วยความกราดเกรี้ยวดุดันคำพูดก้าวร้าวหน้าตาบึ้งตึงแต่ถ้าเรามีจิตใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความรักความเมตตาภิรยาทำทางที่ออกมาจะมีแต่รอยยิ้มความเอื้ออาทรความเห็นอกเห็นใจ

สรุปได้ว่า การให้บริการนั้นเป็นหน้าที่ในชีวิตประจำวันที่ทุกคนต้องปฏิบัติสร้างความรักและสิ่งดีงามในหัวใจรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความรับผิดชอบ และการแสดงออกที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำก่อนการมีบุคลิกภาพที่ดี

3.5 การบริการในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ . (2556: 97-98) กล่าวว่า กิจกรรมประจำวันที่สำคัญในแต่ละวันที่เด็กเล็ก ๆ ต้องเผชิญ คือ การมาถึงโรงเรียน โอกาสในการได้รับการเลี้ยงดูทางอาหาร การพักผ่อน การเข้าห้องน้ำ การเล่น และการเรียน ครูจะต้องเข้าใจผู้เรียน เด็กจะได้เรียนรู้และมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมต่างๆ ที่เกยปฏิบัติทุกวันเด็กจะสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ถูกต้องในครั้งต่อไป และมีความเต็มใจในการปฏิบัตินั้นๆ ด้วย

ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้กิจกรรมบริการในห้องเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมในกิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนด้านจิตอาสาใน 6 กิจกรรม ดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน และการช่วยแจกขนม โดยมี ขั้นตอนการทำกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แนะบอกความสำคัญของการช่วยเหลือดูแลห้องเรียน และอำนวยความสะดวกในห้องเรียน โดย ใช้การท่องคำคล้องจอง การสร้างสถานการณ์ ขำขาส และนิทาน

2. ชื่นชมการ เด็กเรียนรู้วิธีการทำเพื่อส่วนรวม โดยให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการทำ กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียน โดยการทดลองลงมือปฏิบัติจริง โดยการช่วยกันคิดวิธีการ ทดลองปฏิบัติกิจกรรม 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน การช่วยแจกขนม โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 วัน ดังนี้

วันที่ 1 เด็กและครูสนทนาถึงโทษของการมีขยะในห้องเรียน เด็กช่วยกันคิดหาวิธีที่จะดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม (ห้องเรียน) โดยการไม่ทำให้ห้องเรียนมีเศษขยะ แล้วถ้ามีถึงขยะที่

เต็มแล้วจะทำอย่างไร เด็กและครูสนทนาถึงความสำคัญและผลของการช่วยเหลือครูและเพื่อนๆ ในการดูแลถึงขยะในห้องเรียน ครูและเด็กร่วมกันสาธิตการช่วยเก็บขยะบริเวณรอบๆ ถึงขยะและการนำเอาขยะออกไปเทในถังขยะใหญ่ เด็กร่วมกันทำกิจกรรมบริการในห้องเรียนโดยการรับผิดชอบเก็บขยะ และดูแลถึงขยะ

วันที่ 2 เด็กและครูสนทนาถึงผลของการที่ชั้นหนังสือนิทานในห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ ให้เด็กช่วยกันคิดหาวิธีที่จะดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม (ชั้นหนังสือ) โดยการทำให้ชั้นหนังสือในห้องเรียนเป็นระเบียบ ครูและเด็กไปที่มุมหนังสือในห้องเรียน และ ร่วมกันสนทนาถึงความ เป็นระเบียบของชั้นหนังสือ ครูและเด็กร่วมกันจัดชั้นหนังสือนิทานในห้องเรียน พร้อมทั้งนำหนังสือที่อยู่นอกชั้นหนังสือกลับเข้าสู่หนังสือ

วันที่ 3 เด็กและครูสนทนาถึงผลของการที่มุมบล็อกในห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ นักเรียนช่วยกันคิดหาวิธีที่จะทำให้ของใช้ส่วนรวม (ไม้บล็อก) อยู่ในชั้นอย่างเป็นระเบียบ กระจัดกระจาย เด็กร่วมกันไปที่มุมบล็อกในห้องเรียน และทำกิจกรรมบริการในห้องเรียน การช่วยเก็บไม้บล็อก ตามที่ตนเองได้คิดไว้ เด็กเปิดโอกาสให้เพื่อน ในห้องเรียนร่วมใช้ไม้บล็อกที่ตนเองจัด

3. ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปผลการบริการในห้องเรียน รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการทำงาน

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน คือการเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือครู ช่วยเหลือเพื่อน ในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การช่วยเทขยะ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน และการช่วยแจกขนม เป็นการแสดงถึงการรับผิดชอบต่องาน การดูแลของใช้ส่วนร่วมและการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการในห้องเรียน

วรรณวิมล จงจรวยสกุล. (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาในการให้บริการของงาน ทะเบียนและวัดผล เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของงานทะเบียนและ วัดผล จำแนกตามเพศและคณะ โดยทำการศึกษา ด้วยวิธีการสำรวจความพึงพอใจในการบริการ จากกลุ่ม ตัวอย่างที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 227 คน ระหว่าง เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างด้วย t –test และ ANOVA ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจโดยรวม นักศึกษาชายและนักศึกษา หญิง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานทะเบียนและวัดผลแตกต่างกัน

ที่ระดับ นัยสำคัญ .05 นักศึกษาชาย พึงพอใจมากกว่านักศึกษาหญิงเรื่อง การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส การบริการมีความถูกต้อง แม่นยำ ทันเหตุการณ์ ให้บริการตรงตามเวลานัดหมาย ส่วนนักศึกษาหญิงพึงพอใจมากกว่านักศึกษาชายในเรื่องผู้ให้บริการมีความรู้ ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนนักศึกษาแต่ละคณะมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ 0.05 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ คณะนิติศาสตร์มีความพึงพอใจแตกต่างจากคณะบริหารธุรกิจมีนัยสำคัญ 0.05

ปริญญญา ขาวผ่อง. (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดบริการของห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านผู้ให้บริการ ด้านความน่าเชื่อถือของการบริการ ด้านการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ภาควิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดบริการของห้องสมุดโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด และจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบริการของห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างในวิจัยนี้ประกอบด้วยนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกระดับการศึกษา จำนวน 410 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 70 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่นผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดบริการของห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านผู้ให้บริการ ด้านความน่าเชื่อถือของการบริการ ด้านการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ภาควิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชาย และนิสิตหญิงมีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุดในด้านการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ การศึกษาต่างก็มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านไม่ แตกต่างกัน

2.3 นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาควิชาต่างก็มีความ เห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตในภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยี มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุดด้าน การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และด้านลักษณะทางกายภาพ แตกต่างจากนิสิตในภาควิชาศิลป ประดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา นิสิตภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาและนิสิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความ แตกต่าง

2.4 นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุด โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุดด้านลักษณะทาง กายภาพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน3. นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มีความเห็นต่อการจัดบริการของห้องสมุดโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านว่ามีความ เหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลักษณะ คมขำ. (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ การบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือด้านการบริการสิ่งพิมพ์ ด้านการบริการวารสาร ด้านการบริการสื่อโสตทัศนวัสดุ ด้านการบริการอินเทอร์เน็ต ด้าน การบริการ ถ่ายเอกสาร และด้านการบริการส่งเสริมการใช้ บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ ชั้นปี ที่ศึกษา อัตราการใช้ ห้องสมุด และลักษณะการมาเรียน รวมทั้งการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนิสิตที่มีต่อ การบริการของสำนักหอสมุดกลางกับเกณฑ์ที่กำหนด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย เป็น นิสิตของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งในระดับปริญญาตรีชั้นปี ที่ 2, 3, 4 และสูงกว่า และระดับบัณฑิตศึกษา ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในปี การศึกษา 2548 จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มี ต่อ การบริ การของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ ใช้ ในการ วิเคราะห์ ข้อมูล ได้ แก่ ค่าร้อยละ ค่า คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่การ วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นิสิตมีความคิดเห็นต่อการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
2. นิสิตระดับปริญญาตรีและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาตรีชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริการของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านการบริการถ่ายเอกสารที่นิสิตมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
5. นิสิตปริญญาตรีที่มีอัตราการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริการของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริการสิ่งพิมพ์ด้านการบริการวารสาร ด้านการบริการอินเทอร์เน็ต และด้านการบริการส่งเสริมการใช้ บริการที่นิสิตมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
6. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
7. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริการของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านการบริการสื่อโสตทัศนวัสดุที่นิสิตมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
8. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ มีความคิดเห็นต่อการบริการของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่าง
9. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอัตราการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริการ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาใน แต่ละด้าน พบว่าด้านการบริการวารสาร และด้านการบริการอินเทอร์เน็ต นิสิตมีความเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
10. นิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

11. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความคิดเห็นว่าการบริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนส่วนใหญ่ยังพบน้อยมากในระดับปฐมวัย งานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการในระดับปริญญาตรี ซึ่งได้แสดงในรูปแบบต่างๆ สามารถช่วยให้นักเรียน นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงยิ่งขึ้นในการให้บริการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินงาน
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุ 6-7 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอิสลามสันติชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งมี 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง มีอายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอิสลามสันติชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากนักเรียนจำนวน 15 คนเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ

1. เครื่องมือทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน
2. เครื่องมือวัด คือ แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

1.1 ศึกษาหลักการและแนวความคิดการจัดกิจกรรมบริการ จาก การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศของ สมิต สัชฌุกร (2542) เด็กก่อนวัยเรียน ของ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2523) ซึ่งเป็นการจัดการกิจกรรม

การบริการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานวิธีการการสอน การเรียน การประเมิน และ แนวโน้มให้ควบคุมกลมกลืนเป็นกระบวนการเดียวในชั้นเรียน สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การบริการและได้มีประสบการณ์จริงในการปฏิบัติตน ส่งผลต่อจิตสำนึกของเด็ปฐมวัย

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และเข้าถึงพื้นฐานของกิจกรรมการบริการในชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

1.3 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน จำนวน 24 แผนกิจกรรมบริการในห้องเรียนนี้จะเน้นให้เด็กได้ฝึกการลงมือปฏิบัติจริงในการบริการในห้องเรียนทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ตั้งแต่การอาสาทำงานบริการในห้องเรียน การดำเนินกิจกรรม การสรุปกิจกรรม จากกิจกรรมดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาจัดเป็นแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมนั้นจะส่งเสริมให้เด็กจิตสำนึก โดยกำหนดรูปแบบดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ โดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก เชิญชวนและสนทนถึงการทำความดี การเป็นเด็กดี ช่วยเหลือผู้อื่น การมีจิตสำนึก โดยใช้ กิจกรรม การเล่าข่าวประจำวันหรือสถานการณ์จำลอง การท่องคำคล้องจอง การร้องเพลง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ นักเรียนร่วมกันคิดวิธีการทำกิจกรรมบริการในชั้นเรียน และฝึกอาสาทำเพื่อส่วนรวม ให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการทำ กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนตามหน้าที่อาสา 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บอล การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน การช่วยแจกขนม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป สรุปผลการทำกิจกรรมและให้แรงเสริมในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1.4.1 อาจารย์ศศิธร รณะบุตร อาจารย์ผู้สอน โปรแกรมการศึกษาศิลปะ

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วิทยาเขตลำปาง อำเภอเมือง

จังหวัด ลำปาง

1.4.2 อาจารย์ธิดารัตน์ จันทะหิน อาจารย์ผู้สอน โปรแกรมการศึกษาศิลปะ

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี

1.4.3 อาจารย์เสกสรรค์ มาตวังแสง อาจารย์ประจำชั้นอนุบาล 2

โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส

(สุทธิพงษ์ ☐ ประชาณุกุล)

อำเภอ เมืองชลบุรี

จังหวัดชลบุรี

ผลการตรวจแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านได้ชี้แนะการใช้ภาษาในการเขียนแผน และปรับคำพูดให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับวัยโดยภาพรวมการเขียนแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนได้

1.5 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำแผนแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 3 อายุ 5-6 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ เทคนิคต่างๆ ให้เกิดความชำนาญในการใช้แผนการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

1.7 นำแผนแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน ไปทำเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยศึกษาจากหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษาของ สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2548) การสร้างแบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) สอนเด็กให้มีจิต

สาธารณะ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา จุดประสงค์และรูปแบบประเมินเพื่อวัดจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะมีความสำคัญที่ควรปลูกฝังในระดับปฐมวัย เพราะเด็กในระดับปฐมวัยพร้อมที่จะสนใจทุกอย่าง ถ้าเด็กในวัยนี้มีความสนใจในสิ่งใดแล้ว ก็จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความตั้งใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ อย่างมีความมุ่งมั่น อันเกิดจากแรงจูงใจภายในและนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีในวัยต่อไป ทั้งนี้ยังส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัยอีกด้วย

2.2 สร้างแบบประเมินจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยจำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย การประเมิน ด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม 3 ข้อ ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม 3 ข้อ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม 3 ข้อ โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 0, 1 และ 2 แต่ละระดับ มีรายละเอียดอธิบายพฤติกรรมแสดงออกหรือไม่แสดงออก โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ชื่อผู้ถูกสังเกต ด.ญ./ด.ช.นามสกุล.....อายุ..... ปี
โรงเรียน.....ชั้น.....
วันที่สังเกต.....เวลา.....

ข้อ	รายการ	บันทึกคะแนน			หมายเหตุ
		2	1	0	
1	การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม				
1.1	ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย				
:					
:					
2	การรับผิดชอบต่อส่วนรวม				
2.1	ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
:					
:					
3	การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม				
3.1	ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง				
:					
:					

กฎเกณฑ์การให้คะแนน

- ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ด้วยตนเอง
- ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะได้เมื่อชี้แนะ
- ช่องระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะหรือปฏิเสธ

2.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้ กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยเพื่อศึกษาความชัดเจนของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขการประเมินในทุกด้านให้รัดกุมสามารถวัดและประเมินผลได้

2.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบประเมิน จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 ผศ.ดร.นพดล กองศิลป์

ผู้อำนวยการ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

(ฝ่ายประถม)

2.4.2 อาจารย์สีปศักดิ์ น้อยดัด

อาจารย์ผู้สอน ระดับชั้นอนุบาล –

ประถม โรงเรียนละอออุทิศ

แขวงวรวิหาร เขตดุสิต ราช กรุงเทพฯ

2.4.3 อาจารย์ญานิสรา บุญพิมพ์

อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมการศึกษา

ปฐมวัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏรำไพพรรณี ตำบลท่าช้าง

อำเภอเมืองจันทบุรี

จังหวัดจันทบุรี

ผลการตรวจแบบสังเกตพฤติกรรม ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ชี้แนะ การใช้ภาษาในการเขียนแบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เหมาะสมกับวัย โดยภาพรวมการเขียนแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ใช้ได้

2.5 นำแบบจิตสาธนะของเด็กปฐมวัยที่ฝ่ายการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยให้ปรับปรุงการใช้ภาษาในข้อพฤติกรรม รายการพฤติกรรม ปรับเกณฑ์การให้คะแนน และตรวจสอบขั้นตอนการประเมินให้ชัดเจน

2.6 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาครั้งนี้ ดำเนินการโดยนำเอาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธนะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านลงคะแนนประเมินว่าข้อความที่แสดงพฤติกรรมที่ประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมินหรือไม่ โดยกำหนด คะแนน เป็น +1 , 0 และ -1 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 90)

เมื่อ +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินวัดจุดประสงค์ข้อนั้น

เมื่อ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่

เมื่อ -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

แล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งต้องมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 90) ซึ่งพบว่าแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธนะของเด็กปฐมวัย มีค่า IOC อยู่ระหว่างตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 จำนวน 9 ข้อ และปรับแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่านให้เหมาะสม โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกัน

2.7 การหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน หลังจากการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงแล้ว ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธนะของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาล 3 จำนวน 15 คน ของโรงเรียนอิสลามสันติชน แขวง พลับพลา เขต วังทองหลาง จังหวัดกรุงเทพฯ โดยใช้ผู้สังเกต 1 คน คือผู้วิจัย โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธนะของเด็กปฐมวัย คำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 137) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.64

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest Posttest Design (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2550: 15)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน (Pretest)	ทดลอง	สอบหลัง (Posttest)
E	T_1	X	T_2

เมื่อ	E	แทน	กลุ่มทดลอง
	T_1	แทน	การพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง
	X	แทน	กิจกรรมการบริการในชั้นเรียน
	T_2	แทน	การพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 – 30 นาที รวมระยะเวลาทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการทำวิจัย
2. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมบริการในชั้นเรียนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
3. ทำการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (Pretest) เป็นเวลา 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ จากนั้นนำมาเก็บคะแนนไว้เป็นหลักฐาน
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนกับกลุ่มตัวอย่างใช้เวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน วันละ 20 – 30 นาที ช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์เริ่มเวลา 09.00 - 9.30 น. จนถึงสิ้นสุดการทดลองรวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง
5. กำหนดการทดลองโดยกำหนดหัวข้อเรื่องในการเรียนรู้ ในการทำบริการในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันคือ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 09.00 – 09.30 น. ใช้เวลาประมาณ ประมาณ 30 นาที ซึ่งแต่ละกิจกรรมนั้นจะส่งเสริมให้เด็กมีจิตสาธารณะดังแสดงตัวอย่างกำหนดการทดลองสัปดาห์ที่ 1 ในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตาราง 2 ตัวอย่างกำหนดการทดลอง

สัปดาห์ที่ เวลา	วันที่ทำ การ ทดลอง	ชื่อเรื่อง	กิจกรรมบริการใน ห้องเรียน	สื่อที่ใช้ในการ จัดกิจกรรม	พฤติกรรมจิต สาธารณะ
1 09.00 – 09.30	วันจันทร์	ตาวินิจฉัย	- สถานการณ์จำลอง - กิจกรรมบริการในชั้นเรียนการช่วยเหลือ - สนทนาเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรม	- ถังขยะ - ไม้กวาด - ที่ตักผง	- การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม - การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
	วันพุธ	เก็บ เก็บ เก็บ	- คำคล้องจอง - กิจกรรมบริการในชั้นเรียนการช่วยเหลือ - สนทนาเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรม	- ชั้นหนังสือ - หนังสือนิทาน - คำคล้องจอง	- การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม - การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ เวลา	วันที่ทำ การ ทดลอง	ชื่อเรื่อง	กิจกรรมบริการใน ห้องเรียน	สื่อที่ใช้ในการ จัดกิจกรรม	พฤติกรรมจิต สาธารณะ
1 09.00 – 09.30 (ต่อ)	วันศุกร์	เล่นกันดีดี	- เพลง ช่วยกัน - กิจกรรมบริการใน ชั้นเรียนการช่วยเก็บ ไม้บล็อก - สนทนาเกี่ยวกับผล การทำปฏิบัติ	- ดู้เก็บไม้ บล็อก - ไม้บล็อก - เพลง ช่วยกัน	- การดูแลรักษา ของใช้ส่วนรวม - การเคารพสิทธิ ในการใช้ของใช้ ส่วนรวม

ตาราง 3 ตัวอย่างขั้นตอนแผนการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

ขั้นตอนกิจกรรมการบริการในห้องเรียน	กระบวนการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ	สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก เชิญชวนและสนทนาถึงการทำมาดี การเป็นเด็กดี ช่วยเหลือผู้อื่น การมีจิตสาธารณะ โดยใช้ กิจกรรม การเล่าข่าวประจำวันหรือสถานการณ์จำลอง การท่องคำคล้องจอง การร้องเพลง
ขั้นสอนที่ 2 ขั้นดำเนินการ	นักเรียนร่วมกันคิดวิธีการทำกิจกรรมบริการในชั้นเรียน และฝึกอาสาทำเพื่อส่วนรวม ให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการทำ กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนตามหน้าที่อาสา 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อกร การช่วยแจกนม การช่วยแจกช้อน การช่วยแจกขนม
ขั้นสอนที่ 3 ขั้นสรุป	สรุปผลการทำกิจกรรม ให้แรงเสริมในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

6. ขณะจัดกิจกรรมบริการในชั้นเรียนผู้วิจัย ทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมจิต
สาธารณะของเด็กปฐมวัยทุกครั้ง

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยได้ทำการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย
(Posttest) ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

8. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 คำนวณค่าความเที่ยงตรงรายข้อด้วยการคำนวณความสอดคล้องระหว่างแบบ
ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยกับจุดประสงค์โดยใช้สูตร(บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์.
2557: 90)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินแต่ละข้อกับจุดประสงค์
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 136) ดังนี้

$$r_{\text{item-total}} = \frac{n\sum it - (\sum i)(\sum t)}{\sqrt{[n\sum i^2 - (\sum i)^2][n\sum t^2 - (\sum t)^2]}}$$

เมื่อ	$r_{\text{item-total}}$	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	i	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	t	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นที่เหลือทุกข้อ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 137) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	k	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2557: 134)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนเด็กปฐมวัย

และใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยคะแนน เป็น สามระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
1.34 – 2.00	แสดงได้ด้วยตนเอง
0.67 - 1.33	แสดงได้ด้วยชี้นำ
0.00 – 0.66	ไม่แสดงพฤติกรรม

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2557: 134)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2.5 ทำการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนทำการทดลองและหลังการทำการทดลอง โดยคำนวณจากสูตร t – test แบบ Dependent Samples (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2557: 138)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t – distribution
	D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
	$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง

2.6 หาค่าขนาดส่งผล (Effect Size) สำหรับ t-test แบบ Dependent Samples โดยใช้สูตร Cohen's d (Cohen, 1988, pp. 19-74) ดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ 2557: 138)

$$d = \frac{t}{\sqrt{n}}$$

เมื่อ	d	แทน	ค่าขนาดของการส่งผลของ Cohen's d
	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

และใช้เกณฑ์การแปลค่าขนาดของการส่งผลตามตารางมาตรฐานของ Cohen's d ดังนี้

เมื่อ	d = 0.2 - 0.49	ส่งผลน้อย
	d = 0.5 – 0.79	ส่งผลปานกลาง
	d = 0.8 ขึ้นไป	ส่งผลมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{D}$ แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนก่อนทดลอง และหลังทดลอง

$S_{\bar{D}}$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ย

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาจากการแจกแจงของ t

P แทน ค่าระดับนัยสำคัญของสถิติ

Cohen's d แทน ค่าขนาดส่งผลของ Cohen's d

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย รายชื่อ รายด้าน และโดยรวมทั้งหมดก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการประเมินนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการ แยกรายชื่อ รายด้านและรวมทั้งหมด มาหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) โดย แปลผลจากค่าเฉลี่ยดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.34 – 2.00 หมายถึงแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.33 หมายถึงแสดงพฤติกรรมได้เมื่อชี้แนะ และ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.66 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธ ปราบกฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการประเมินก่อน และหลังการได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม	0.62	0.25	1.91	0.20
1.1 ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย	0.60	0.51	1.93	0.26
1.2 ใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่	0.73	0.46	1.87	0.52
1.3 ใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด	0.53	0.52	1.93	0.26
2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	0.49	0.31	1.96	0.12
2.1 ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	0.67	0.49	1.93	0.26
2.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	0.47	0.52	2.00	0.00
2.3อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม	0.33	0.49	1.93	0.26
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม	0.51	0.25	1.98	0.09
3.1 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง	0.73	0.46	1.93	0.26
3.2 แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น	0.47	0.52	2.00	0.00
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกัน	0.33	0.49	2.00	0.00
โดยรวมทั้งหมด	0.54	0.13	1.95	0.09

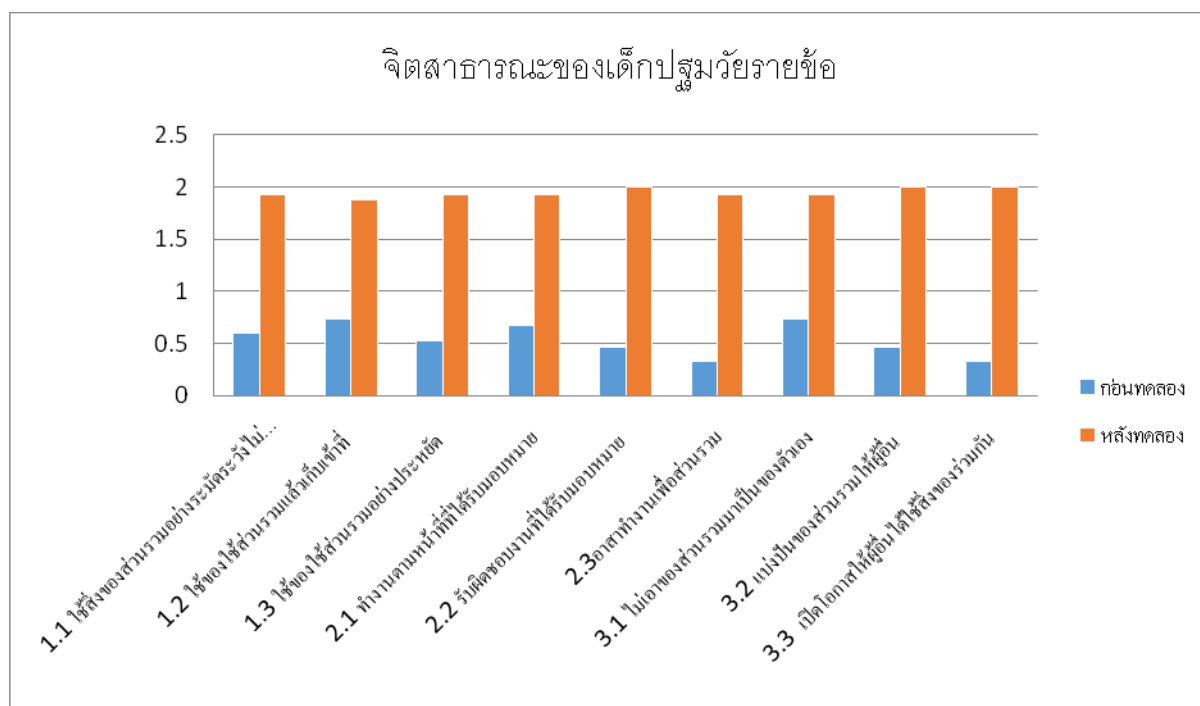
ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า ระดับคะแนนประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย เป็นดังนี้

ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน เด็กปฐมวัยมีคะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายข้ออยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธจำนวน 6 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.33-0.60คะแนน ได้แก่ข้อ 2.3อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ข้อ3.3 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกันข้อ2.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 3.2 แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น ข้อ1.3 ใช้ของใช้

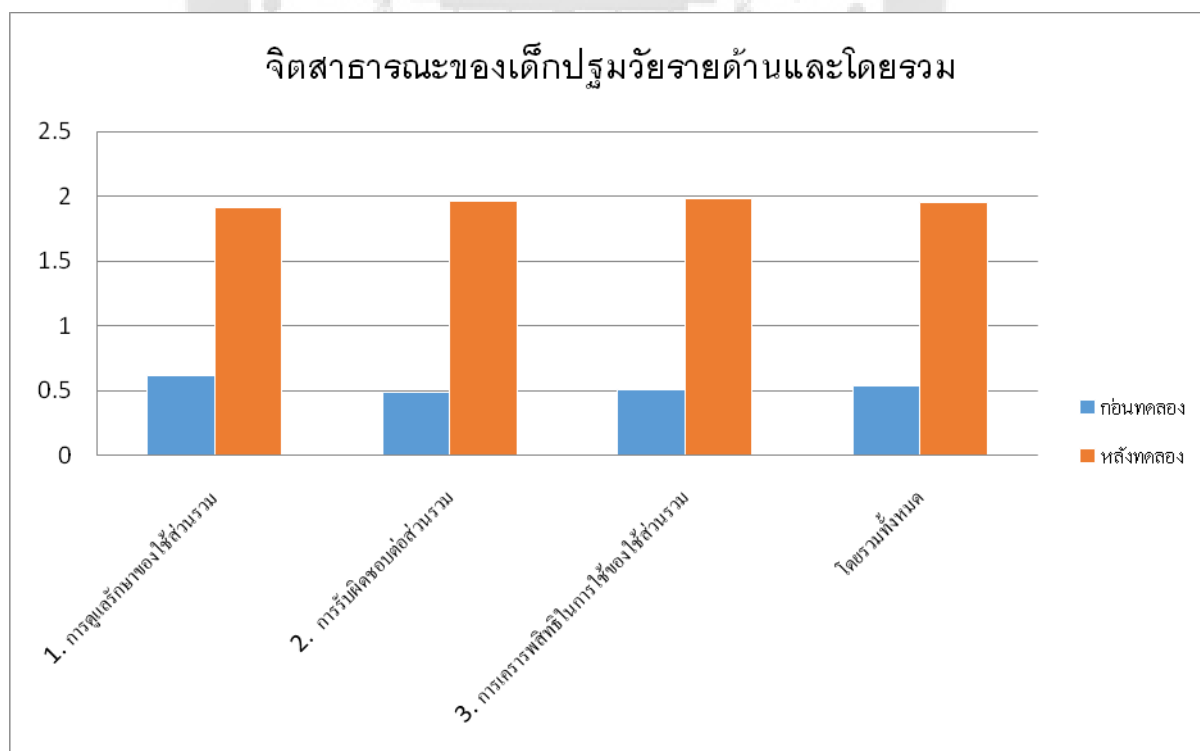
ส่วนรวมอย่างประหยัด และข้อ 1.1 ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหายตามลำดับ อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้เมื่อชี้แนะจำนวน 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67-0.73 คะแนนได้แก่ข้อ 2.1 ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 1.2 ใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ และ ข้อ 3.1 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเองส่วนรายด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49-0.62 คือด้านที่ 2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวมด้านที่ 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมคะแนนโดยรวมทั้งหมดและด้านที่ 1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมตามลำดับ

หลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน เด็กปฐมวัยมีคะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายข้ออยู่ในระดับ แสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87-2.00 คะแนนได้แก่ข้อ 1.2 ใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ ข้อ 2.3 อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ข้อ 1.3 ใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด ข้อ 1.1 ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย ข้อ 2.1 ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 3.1 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง ข้อ 3.3 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกัน ข้อ 2.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 3.2 แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น ตามลำดับส่วน รายด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91-1.98 คะแนนได้แก่ ด้านที่ 1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมคะแนนโดยรวมทั้งหมด ด้านที่ 2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านที่ 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมตามลำดับ

สรุป เด็กปฐมวัยมีคะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนรายข้ออยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธจำนวน 6 ข้ออยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้เมื่อชี้แนะจำนวน 3 ข้อ ส่วนรายด้านทุกด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนรายข้ออยู่ในระดับ แสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ส่วนรายด้าน ทุกด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเพื่อให้เห็นเด่นชัดผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยรายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน มานำเสนอเป็นแผนภูมิ ดังแสดงในภาพประกอบ 2 และ 3

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยรายชื่อก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม
บริการในห้องเรียน

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยรายด้าน และโดยรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
บริการในห้องเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยรายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน มา วิเคราะห์เปรียบเทียบ และทดสอบความแตกต่างเฉลี่ย โดยใช้ t – test ทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ และในกรณีที่พบค่านัยสำคัญทางสถิติ จะคำนวณหาค่าขนาดส่งผล (Effect Size) โดยใช้สูตรขนาด ส่งผลของโคเฮน (Cohen's d) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนและ หลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมด

จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย	$\bar{D}$	S_D	$S_{\bar{D}}$	t	df	p	d
1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม	1.29	0.25	0.06	20.15**	14	0.00	5.20
1.1 ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย	1.33	0.49	0.13	10.58**	14	0.00	2.73
1.2 ใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่	1.13	0.74	0.19	5.91**	14	0.00	1.52
1.3 ใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด	1.40	0.51	0.13	10.69**	14	0.00	2.76
2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1.47	0.35	0.09	16.14**	14	0.00	4.17
2.1 ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	1.27	0.59	0.15	8.26**	14	0.00	2.13
2.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	1.53	0.52	0.13	11.50**	14	0.00	2.97
2.3อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม	1.60	0.51	0.13	12.22**	14	0.00	3.16
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม	1.47	0.25	0.06	23.13**	14	0.00	5.97
3.1 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง	1.20	0.56	0.14	8.29**	14	0.00	2.14
3.2 แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น	1.53	0.52	0.13	11.50**	14	0.00	2.97
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกัน	1.67	0.49	0.13	13.23**	14	0.00	3.42
โดยรวมทั้งหมด	1.41	0.15	0.04	36.47**	14	0.00	9.42

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01;

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า

หลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน เด็กปฐมวัย มีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะ รายข้อทุกข้อเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ข้อ 1.2 ใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ ($t=-5.91^{**}$; $d=1.52$) ข้อ 2.1 ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($t=8.26^{**}$; $d=2.13$) ข้อ 3.1 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตัวเอง ($t=-8.29^{**}$; $d=2.14$) ข้อ 1.1 ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย ($t=10.58^{**}$; $d=2.73$) ข้อ 1.3 ใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด ($t=10.69^{**}$; $d=2.76$) ข้อ 2.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ($t=11.50^{**}$; $d=2.97$) ข้อ 3.2 แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น ($t=11.50^{**}$; $d=2.97$) ข้อ 2.3 อาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ($t=12.22^{**}$; $d=3.16$) ข้อ 3.3 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกัน ($t=13.23^{**}$; $d=3.42$) และคะแนนรายด้านทุกด้านและโดยรวมทั้งหมดมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านที่ 2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($t=16.14^{**}$; $d=4.17$) ด้านที่ 1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม ($t=20.15^{**}$; $d=5.20$) ด้านที่ 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม ($t=23.13^{**}$; $d=5.97$) และโดยรวมทั้งหมด ($t=36.47^{**}$; $d=9.42$)

สรุป เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะรายข้อทุกข้อ ($t = 5.91-13.23$, $d = 1.13 - 1.67$) รายด้านทุกด้าน ($t = 16.14 - 23.13$, $d = 1.29 - 1.47$) และโดยรวมทั้งหมด ($t = 36.47$) มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน มีจุดมุ่งหมายในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนและเพื่อเปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียน ชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนน้อยที่สุดจำนวน 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรต้นได้แก่ การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน ตัวแปรตามได้แก่ จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนและใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 18 ข้อที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .64

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับปฐมวัย โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นทำการประเมินด้วยแบบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย วัดผลก่อนการทดลองกับกลุ่มทดลอง และดำเนินการทดลองจนครบ 6 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยมาทดสอบอีกครั้งและนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน สรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนรายข้ออยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธจำนวน 6 ข้ออยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้เมื่อชี้แนะจำนวน 3 ข้อส่วนรายด้านทุกด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนรายข้ออยู่ในระดับ แสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ส่วนรายด้าน ทุกด้าน และโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองและ เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะรายข้อทุกข้อ ($t = 5.91-13.23$, $d = 1.13 - 1.67$) รายด้านทุกด้าน ($t = 16.14 - 23.13$, $d = 1.29 - 1.47$) และโดยรวมทั้งหมด ($t = 36.47$) มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านที่ 2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($t=16.14^{**}$; $d=4.17$) ด้านที่ 1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม($t=20.15^{**}$; $d=5.20$) ด้านที่ 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม ($t=23.13^{**}$; $d=5.97$) และโดยรวมทั้งหมด($t=36.47^{**}$; $d=9.42$)

สรุปว่า การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรม การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม การรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมได้ด้วยตนเองสูงขึ้นอย่างชัดเจน

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน ปრაกฏ ผลดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนมีจิตสาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนสามารถส่งเสริมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ว่า

อภิปรายผลได้ว่า

พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนสูงขึ้น หลังได้รับการทดลอง เนื่องจากการจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนเป็นการรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ในชั้นให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม การรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวมโดยผ่านการใช้เรื่องราวเหตุการณ์ข่าวสารจริง นิทาน คำคล้องจอง ในชั้นการดำเนิน

กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดวิธีการกระบวนการ ขั้นตอนการเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะได้ด้วยตนเองโดยมีคุณครูคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ และในขั้นตอนสรุป นักเรียนสามารถสรุปถึงการทำกิจกรรม ข้อบกพร่อง สิ่งที่ต้องแก้ไขในกิจกรรมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญ อนันตพงษ์. (2556: 16) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้ครบทั้ง พฤติกรรม จิตใจและปัญญา ในด้านพฤติกรรมได้แก่ วินัย การทำมาหาเลี้ยงชีพ และวิธีปฏิบัติในการ บริโภค การแบ่งปัน และอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ได้แก่ คุณธรรม ความรู้สึก แรงจูงใจ และ สภาพจิตใจ เช่น ความสุข ความพอใจ และความสดชื่นเบิกบาน ซึ่งสอดคล้องกับ รัญจวน อินทรกำแหง (2528: 110 -119) ที่กล่าวว่าแนวทางในการเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมจะต้องเกิดขึ้น ได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้องการปลูกฝังอบรมการฝึกปฏิบัติการได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ ประทับใจปัจจัยเหล่านี้จะค่อยๆ ใ้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อ ส่วนรวมให้เกิดขึ้นจำต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามาร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เบนดูรา (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2550: 65) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้นมี ปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนจะทำการลอกเลียนแบบ การเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรม การสังเกต การตอบสนองและปฏิกิริยาต่างๆ สภาพแวดล้อม ผลการกระทำ คำบอกเล่าและความเชื่อถือได้ การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้น และสอดคล้องกับฟรอยด์ (พัชรี สอนแก้ว. 2532: 57; อ้างอิงจาก Freud. 1949) นักจิตวิเคราะห์ได้ชี้ให้เห็นว่า วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ระยะ 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ ต่างๆ ที่ได้รับในตอนต้นๆ ของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราตลอดจนถึงวาระสุดท้ายเขาเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้นมีผลต่อการพัฒนานุคลิกภาพของเด็กในอนาคต

การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนเป็นการจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยได้ทุกขั้นตอน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการคิด หา เหตุผล สังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว และ มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จนเกิดกระบวนการเรียนรู้เป็นขั้นตอน ซึ่งเห็นได้จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคะแนนของ ระดับจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน

1. ด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมคือก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 0.62 เท่ากับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธ และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับ 1.91 เท่ากับ แสดงพฤติกรรม ได้ด้วยตนเอง พบว่านักเรียนสามารถดูแลรักษาของใช้ส่วนรวมใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหาย เมื่อใช้ของใช้ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ได้ รวมทั้งใช้ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด ไม่ เหลือใช้

2. ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมคือก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 0.49 เท่ากับไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธ และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับ 1.96 เท่ากับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง พบว่านักเรียนสามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีการอาสาทำเพื่อส่วนรวม และรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้

3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม คือก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 0.51 เท่ากับ ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธ และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับ 1.98 เท่ากับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง พบว่านักเรียนสามารถเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง แบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่น และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของร่วมกัน

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนสามารถช่วยส่งเสริมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยได้ดี ทั้งนี้ ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยตลอดระยะเวลา 6 สัปดาห์ ที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจิตสาธารณะ เพราะเด็กได้ลงมือปฏิบัติ เห็นผลจากการกระทำของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยครูมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมเด็กและกระตุ้นให้เด็กเกิดข้อสงสัย สงสัย และคิดหาคำตอบจากการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างมีความสุข สนุกสนาน มีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2558: 78) กล่าวว่า ครูปฐมวัยเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะเป็นผู้พัฒนาเด็กให้บรรลุตามเป้าหมาย ครูปฐมวัยจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีท่าทีความรู้สึกและรู้จักการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่อง การรู้จักจัดสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนการเรียนรู้ การรู้จักใช้เทคนิคการส่งเสริมทาง อารมณ์-สังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยสามารถที่จะศึกษาและใช้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ต่อไป

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน พบข้อสังเกตดังนี้

การประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนในแต่ละครั้งจะทำให้เห็นถึงความแตกต่างของจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่มีเพิ่มขึ้นเรื่อยตามระยะเวลาของการทำกิจกรรมซึ่งเด็กสามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ โดยมีคุณครูคอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ

การจัดกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนในช่วงแรกๆ คุณครูจะต้องคอยให้แรงเสริมในการทำกิจกรรมบริการในชั้นเรียนเพื่อที่นักเรียนจะได้แสดงพฤติกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนคนอื่น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนในแต่ละครั้งจะทำให้เห็นถึงความแตกต่างของจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยของเด็กในแต่ละด้านชัดเจน
2. ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุน กระตุ้นให้เด็กเกิดจิตสาธารณะ กล้าแสดงความคิดเห็น ครูต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและสนใจในสิ่งที่เด็กแสดงความคิดเห็น เพื่อเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน
3. การจัดกิจกรรมประเภทนี้สามารถนำไปใช้ภายนอกชั้นเรียนได้ ตั้งแต่ภายในโรงเรียน ที่บ้าน หรือ สังคมรอบนอก

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน ในการส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ ในระดับปฐมวัย เช่น ความมีวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือแบ่งปัน
2. การจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียน ควรมีการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมรวมทั้งอุปกรณ์ที่มีความพร้อม
3. การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการบริการในห้องเรียนไปใช้ควรมีการศึกษาให้เข้าใจถึงหลักการและขั้นตอนในการทำกิจกรรมอย่างละเอียดก่อนนำไปใช้ และควรปรับปรุงให้เป็นไปตามวัยและเหมาะสมกับเด็กในทุกๆ ระดับชั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทิมา จันทรศักดิ์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จินตนา บุญบังการ. (2539). จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ . (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : วี พรินท์.
- ชัยสมพงษ์ ชาวประเสริฐ. (2549). การตลาดบริหาร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชาย โพธิ์สิตา และคณะ . (2540). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ :ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดนัย เทียนพุฒ. (2545). การบริหารทรัพยากรบุคคล สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ดี เอ็น ที คอนซัลแตนท์
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณิชานนท์ และคณะ. (2536). รายงานการวิจัยลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานயกรัฐมนตรี.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อย่างจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศนา แหมมณี. (2547). ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิดา ทองมีเหลือ; ธีรย์ หล่อเลิศวิทย์; ระพีพัฒน์ เลิศวุฒิสกุล; ภัคธ วิเศษวิริยะชัย; กริส จุฑานันท์; และเวดี ทรงเที่ยง. (2550, กันยายน). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 13(1): 91-102.

ธิดา พิทักษ์สินสุข. (2555). *รับมือ 5 ปัญหาบ่อยของเด็กในรั้วโรงเรียน*.

<<http://www.manager.co.th/Family/ViewNews>> เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558.

บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญา ขาวผ่อง. (2551). *การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการบริการของ*

ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา)

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.

ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตร*

วิชาชีพพระยาศรีวิทย์วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ผกาดี ยังวิจิตร และคณะ. (2546). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของ*

ผู้ป่วยนอกที่เข้ารับบริการในเวลาราชการกับคลินิกพิเศษนอกเวลาราชการ: กรณีศึกษา

โรงพยาบาลรามาริบัติ กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรี สอนแก้ว. (2532). *เอกสารประกอบวิชา 2173107 จิตวิทยาและการดูแลเด็กปฐมวัย*.

กรุงเทพฯ: ดวงกลม.

พัฒนา ชัชพงศ์. (2530). *การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย*. เอกสารการบรรยายชุดที่

8 แผนการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพบูรณ์ วัฒนศิริธรรม และ สังคม สัจจ. (2543). *สำนึกไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2523). *เด็กก่อนวัยเรียน*. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์แห่งปทุมธานี.

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2555). *คู่มือ – เทคนิคการให้บริการด้วยใจ “Service Mind”*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยมหิดล.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการ และแนวคิดทางการปฐมวัย*

ศึกษา หน่วยที่ 5 - 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ . (2556). *หลักการให้บริการที่ดี*.

<<http://wiki.rmutk.ac.th/index.php/>>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2558.

ยุทธนา วรณปิตกุล . (2542). *สำนึกพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม*.

กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.

รติชน พิทยส. (2543). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

รณจวน อินทรกำแหง. (2528). *จิตวิทยาสมองมนุษย์ (พรสวรรค์) เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช

ราชัน นามสมพงษ์. (ม.ป.ป.). *การบริการที่ดี*. < <https://www.gotoknow.org/posts/355352> >. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2557.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ราศี ทองสวัสดิ์; และคนอื่นๆ. (2529). *การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน*. เอกสารชุดอบรมหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

ลักขณา คมขำ. (2548). *การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการบริการของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.

วรรณนา นันตาเขียน.(2553). *ผลของการให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วรรณวิมล จงจรวายสกุล.(2551). *ความพึงพอใจในการบริการของงานทะเบียนและวัดผล*. นทพบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.

วัชรภรณ์ สุริยาวิวัฒน์ . (2546). *ธุรกิจยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2545). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ใน ผู้จัดการรายวัน (หน้า 7). กรุงเทพฯ: เนตรนิมิตการพิมพ์

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547, พฤศจิกายน - ธันวาคม). มศว. พลวัต. 1(1) : 2-3.

วิทยากร เชียงกุล.(2521). *ปัญหาพื้นฐานของประเทศด้อยพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.

วีระพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. (2543) .*คุณภาพในงานบริการ 1*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ส.ส.ท.

วีระวัฒน์ กิจเลิศไพโรจน์. (2548). *การตลาดธุรกิจบริการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ศักดิ์ชัย นิธิพิทวิ. (2546, กรกฎาคม). *จิตสำนึกสาธารณะ*. *ศิลปวัฒนธรรม*. 22 (9) : 22 – 23.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : วีระพิมพ์และไซเท็กซ์.

สุภรัตน์ รัตนมูญ. (2551). *บัณฑิตอาสาสมัคร: ทางเลือกของการพัฒนาจิตสำนึกทางสังคม*. *วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา.สหประชาชาติ*. 2544(มกราคม-มีนาคม): 33-37.

สมชาติ ปิยะรียง.(2545).พิมพ์ครั้งที่ 3.*ยุทธวิธีบริการครองใจลูกค้า*. กรุงเทพฯ : เอกซ์เปอร์เนท.

สมโชค เจริญการ. (2553). *เด็กและเยาวชนกับจิตสาธารณะ (Public Mind)*.

< <http://www.oknation.net/blog/somchoke101/2010/01/21/entry-1> > เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2558 .

สมพงษ์ สิริหะพล.(2542). จิตวิทยาพัฒนาการ.กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมิต สัมฤทธิ์.(2542). การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ.กรุงเทพฯ: วิทยุชนจำกัด.

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2550). การวิจัยด้านการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต

-----.(2550). การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

-----.(2556).การวัดและประเมินผลแนวใหม่:เด็กปฐมวัย(ปรับปรุงแก้ไข). พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ: บารากซ์.

-----.(2556). การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยแบบวิถีไทย ประชุมวิชาการ: การวิจัยทาง การศึกษาระดับชาติครั้งที่ 2 "พลัง การ
เรียนรู้ก้าวสู่สากล" โดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วันที่ 12 กันยายน
2556.

-----.(2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของ
เด็กปฐมวัย.วารสารวิชาการ ศึกษา ศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

-----.(2558). การศึกษาปฐมวัย: *Early Childhood Education* . พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุมยา อยู่โพธิ์.(2525). ตลาดบริการ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หฤทัย อาจปูล. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิต
และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.(โสภิตศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อุไรวรรณ คุ้มวงศ์.(2551). สิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริปริญญาบัตร กศ.ม.(การศึกษา
ปฐมวัย)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

เอนก สุวรรณบัณฑิต.(2548). จิตวิทยาบริการ.กรุงเทพฯ:บริษัทเพรสแอนด์ดีไซน์จำกัด.

Good, C.V. (1959). *Dictionary of Education*. New york : McGraw Hill.

Kotler Philip. (2003). *Marketing Management*. New york : The Millennium Edition.

Prentice Hall Inc.

Malti,Tina and other. (2009.3/4).*Child Development : Children's Moral Motivation,Sympathy, andProsocial Behavior*. 80(2): 442-460.

Ulutas, Ilkay and Aksoy, Ayse. (2 0 0 9) . Learning with Play : How Play Activities Programimprove. Pro-Social Behaviour of Six Year old Children ?.*Humanity& SocialSciences Journal*. 4(1) 39-44.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน
- รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมในห้องเรียน
- แผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมได้ หลากหลายวิธี ซึ่งวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ก็คือ การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน โดยสิ่งสำคัญในการนำไปใช้คือ แผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัย พัฒนาการ ความสนใจของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ให้เด็กลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลงที่ร่วมกันตกลงได้ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ในการอยู่ร่วมและทำงานด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กด้วยการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และให้การเสริมแรงโดยคำพูดและกระทำ ตลอดจนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตามความเหมาะสม ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยให้เกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

1. การจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน จัดในช่วงกิจกรรมประจำวัน สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 40 นาที
2. ให้เด็กมีอิสระในการร่วมพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น การวางแผน และการลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ด้วยท่าทางที่เป็นมิตร
3. ดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ที่ 1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก จัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมปกติ

สัปดาห์ที่ 2 ดำเนินการประเมินและบันทึกผลการประเมินตามแบบสังเกตพฤติกรรม จิต สาธารณะของเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย

สัปดาห์ที่ 3-10 ดำเนินการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน โดยดำเนินการในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ บอกความสำคัญของการช่วยเหลือดูแลห้องเรียนและอำนวยความสะดวกในห้องเรียนโดย การทอผ้าคล้องจอง การสร้างสถานการณ์ ข่าวดารา และเพลง

ขึ้นดำเนินการ นักเรียนร่วมกันคิดวิธีการทำกิจกรรมบริการในชั้นเรียน และฝึกอาสาทำเพื่อส่วนรวม ให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการทำ กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนตามหน้าที่อาสา 6 กิจกรรมดังนี้ การช่วยเหลือ การช่วยจัดหนังสือ การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วยแจกนม การช่วยแจกชั้นนอน การช่วยแจกขนม

ขั้นสรุป สรุปผลการทำกิจกรรม เด็กและครูร่วมกันสรุปผลการบริการในห้องเรียน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

สัปดาห์ที่ 11 ดำเนินการประเมินและบันทึกผลการประเมินตามแบบสังเกตพฤติกรรม จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย

บทบาทครู

1. อธิบายข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง แนะนำ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้
2. กระตุ้นให้เด็กคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน ด้วยท่าทางที่เป็นมิตรยิ้มแย้ม แจ่มใส และไม่ทะเลาะกัน
3. การให้การเสริมแรงโดยการกล่าวชมเชย และให้กำลังใจเมื่อเด็กลงมือปฏิบัติ ร่วมคิดร่วมทำงานในกลุ่ม มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อน
4. ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ เมื่อเด็กต้องการขณะทำกิจกรรม
5. ใช้คำพูดหรือคำถามเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็น ในขั้นสรุป
6. เปิดโอกาสให้เด็กพูด แสดงท่าทางและมีส่วนร่วมกับเพื่อน
7. ครูต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นแม่แบบ เป็นตัวอย่างที่ดี ในการสร้างเสริมจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัย

บทบาทนักเรียน

1. ปฏิบัติการกระทำ การคิด และการแสดงออกด้วยตนเองในกิจกรรมทุกครั้ง
2. นำเสนอผลงาน
3. ประเมินการเรียนรู้ร่วมกับครู

รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษาของใช้ของใช้ส่วนรวม การรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม

เนื้อหา

กิจกรรมการบริการในห้องเรียนเป็นกิจกรรมการบริการในกิจวัตรประจำวันของนักเรียน เรื่อง การช่วยเหลือ การช่วยแฉกนม การช่วยเก็บหนังสือ การช่วยแฉกซ้อน การช่วยเก็บไม้บล็อก การช่วย แฉกขนม

ขั้นตอนกิจกรรมบริการในห้องเรียน

ขั้นนำ

เข้าสู่กิจกรรมด้วยคำคล้องจอง เพลง และภาพข่าว เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจพร้อมที่จะเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นตอนกิจกรรม

1. แบ่งเด็กร่วมกันคิดวิธีการทำกิจกรรมบริการในห้องเรียน
2. แนะนำวัสดุ อุปกรณ์ สาธิตขั้นตอนการทำกิจกรรมบริการในห้องเรียน
3. เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมบริการในห้องเรียน
4. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปผลในการทำกิจกรรมการบริการในชั้นเรียนในเรื่อง ของการแสดงจิต สาธารณะในด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านการเคารพสิทธิใน การใช้ของใช้ส่วนรวม และให้แรงเสริมในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมิน

ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ตารางการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์

วันพุธ วันศุกร์ ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 09.00 – 09.30 น. ประมาณ 30 นาที

สัปดาห์ที่ เวลา	วันที่ทำ การ ทดลอง	ชื่อเรื่อง	กิจกรรมบริการใน ห้องเรียน	สื่อที่ใช้ในการ จัดกิจกรรม	พฤติกรรมจิต สาธารณะ
1 09.00 – 09.30	วันจันทร์	ตาวีเศษน้อย	- สถานการณ์จำลอง - กิจกรรมบริการในชั้นเรียนการช่วยเหลือ - สนทนาเกี่ยวกับผลการทำปฏิบัติกิจกรรม	- ถังขยะ - ไม้กวาด - ที่ตักผง	- การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม - การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
	วันพุธ	เก็บ เก็บ เก็บ	- คำคล้องจอง - กิจกรรมบริการในชั้นเรียนการช่วยเก็บหนังสือ - สนทนาเกี่ยวกับผลการทำปฏิบัติกิจกรรม	- ชั้นหนังสือ - หนังสือ - นิทาน - คำคล้องจอง	- การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม - การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม
	วันศุกร์	เล่นกันดีดี	- เพลง ช่วยกัน - กิจกรรมบริการในชั้นเรียนการช่วยเก็บไม้บล็อก - สนทนาเกี่ยวกับผลการทำปฏิบัติ	- ตู้เก็บไม้บล็อก - ไม้บล็อก - เพลง ช่วยกัน	- การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม - การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนรวม

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย

ชั้นอนุบาล 3

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

วันจันทร์ ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2557.....

เวลา 09.-00 – 09.-30 น.

สัปดาห์ที่ 1 (วันจันทร์)

ชื่อเรื่อง ตาวิเศษน้อย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมจิตสาธารณะในด้าน การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม และการรับผิดชอบต่อส่วนรวม

- 1 การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม
- 2 การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

เนื้อหา

การเก็บเศษขยะที่ออกมาอยู่นอกถังขยะไม่ให้ล้นออกมานอกถัง และ เมื่อถังขยะเล็กเต็มก็นำออกมาเทที่ถังขยะใหญ่เพื่อกำจัดต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสร้างสถานการณ์จำลอง ขยะเต็มพื้นห้องเรียน พร้อมกับสนทนาถึงการที่ห้องเรียนไม่สะอาด มีขยะเป็นเช่นไร

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. นักเรียนและคุณครูนักเรียนและคุณครูสนทนาถึงโทษของการมีขยะในห้องเรียน
3. นักเรียนช่วยกันคิดหาวิธีที่จะดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม(ห้องเรียน)โดยการไม่ทำให้ห้องเรียนมีเศษขยะ แล้วถ้ามีถังขยะที่เต็มแล้วจะทำอย่างไร
4. นักเรียนและคุณครูสนทนาถึงความสำคัญและผลของการช่วยเหลือคุณครูและเพื่อนๆในการ ดูแลถังขยะในห้องเรียน
5. คุณครูและนักเรียนร่วมกันสาธิตการช่วยเก็บขยะบริเวณรอบๆถังขยะและการนำเอาขยะออกไปเทในถังขยะใหญ่

6. นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมบริการในห้องเรียนโดยการรับผิดชอบเก็บขยะ และดูแลถังขยะ

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรมบริการในชั้นเรียน
8. ครูให้แรงเสริม(คำชมเชย)ในการปฏิบัติกิจกรรมในครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ถังขยะ
2. ไม้กวาด
3. ที่ตักผง
4. เศษขยะ เศษกระดาษ เพื่อใช้ในสถานการณ์จำลอง

การประเมินผล

1. ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม จากการสนทนาและตอบคำถาม
2. ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในด้านการดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม จากการสนทนาและตอบคำถาม

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้แบบประเมินจิตสาธารณะสำหรับเด็กปฐมวัย
แบบประเมินจิตสาธารณะสำหรับเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. คู่มือการใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงและอธิบายรายละเอียดในการประเมินจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามความหมายของจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยว่า จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยหมายถึง การกระทำด้วยความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม มีคุณธรรมและไม่กระทำการที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม มีจิตที่มุ่งทำสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์ต่อรวม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. การดูแลรักษาของใช้ส่วนรวม
2. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม

2. แบบประเมินจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย เป็นการบันทึกในรูปแบบการวัดระดับคุณภาพพฤติกรรมเป็น 3 ระดับคะแนน คือ ระดับ 0 ระดับ 1 และ ระดับ 2

3. การประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ทำการสังเกตในระหว่างที่เด็กกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ทำกิจกรรม

4. การบันทึกพฤติกรรมในแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย จะทำการบันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมในช่องระดับคะแนนในการแสดงพฤติกรรม โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง มีเกณฑ์การบันทึกดังนี้

- ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ด้วย

ตนเอง

- ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะได้เมื่อขึ้นนำ
- ช่องระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะหรือ

ปฏิเสธ

5. การเตรียมการในการสังเกต

- ผู้สังเกตต้องศึกษาคู่มือในการสังเกตให้เข้าใจกระบวนการในการประเมินทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบประเมิน

- จัดเตรียมสภาพแวดล้อม ละ อุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมไว้ให้เรียบร้อย

ล่วงหน้า

- จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ คู่มือการใช้แบบประเมิน พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย และ แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย
- ผู้ประเมินควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกประเมินก่อนที่จะทำการประเมิน และ พยายามจำชื่อของผู้ถูกประเมินทุกคน
- ก่อนทำการประเมิน ควรให้ผู้ถูกประเมินได้ทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อย เช่น ดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำ

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ชื่อผู้ถูกสังเกต ด.ญ./ด.ช.นามสกุล.....อายุ..... ปี
 โรงเรียน.....ชั้น.....
 วันที่สังเกต.....เวลา.....

ข้อ	รายการ	บันทึกคะแนน			หมายเหตุ
		2	1	0	
	การดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว				
1.	ใช้สิ่งของส่วนตัวอย่างระมัดระวังไม่เสียหาย				
.					
.					
	การรับผิดชอบต่อส่วนรวม				
2.	ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
.					
.					
	การเคารพสิทธิในการใช้ของใช้ส่วนตัว				
3.	ไม่เอาของส่วนตัวมาเป็นของตัวเอง				
.					
.					

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแผนการจัดกิจกรรมบริการในห้องเรียน

อาจารย์ ธิติวัฒน์ จันทะลิน	อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมการศึกษาดุริยางค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คณะครุศาสตร์ จังหวัดอุบลราชธานี
อาจารย์ ศศิธร รณะบุตร	อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมการศึกษาดุริยางค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาเขตลำปาง
อาจารย์เสกสรรค์ มาตวังแสง	อาจารย์ประจำชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนเทศบาลวัดเนินศรีท้าวาส อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบประเมินจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นกมล กองศิลป์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ สืบศักดิ์ น้อยดัด	อาจารย์ผู้สอนระดับอนุบาล – ประถม โรงเรียนละอออุทิศ กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ ญาณิศา บุญพิมพ์	อาจารย์ผู้สอนประจำโปรแกรมการศึกษาดุริยางค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวณัฐกานต์ ร้อยกรอง
วันเดือนปีเกิด	10 ธันวาคม 2523
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	539 ถนน ลาดพร้าว ซอยลาดพร้าว 112 แขวงพลับพลา เขต วังทองหลาง กรุงเทพ ฯ 10310
ตำแหน่งที่ทำงานปัจจุบัน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอิสลามสันติชน ถนน ลาดพร้าว ซอยลาดพร้าว 112 แขวงพลับพลา เขต วังทองหลาง กรุงเทพ ฯ 10310
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2541	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนลำปางกัลยาณี
พ.ศ.2545	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา) จาก สถาบันราชภัฏลำปาง
พ.ศ.2558	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ